

SAVAŞ TAMTAMLARI ARASINDA KANATSIZ MELEK MASALI!

Emperyalizm huzur değil, ölüm, kan ve gözyaşı getiren barbar bir sömürü sistemidir. İstikrar onun için sadece çürümüş sermayesinin özgürce hareket etme ve kendini genişletmesi için ihtiyaçtır.

Yeni Demokrasi

gazetesi

3 EYLÜL-17 EYLÜL • SAYI: 193 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

fırtınaya hazırlan, kurtuluşu iste!

GÜNCEL

5

TARIM POLİTİKALARINDA MÜLKİYET GASBI

Tarımsal üretimin genel üretim içindeki oransal gerilemesi bizim gibi ülkelerde esas olarak büyük toprak sahipleri ve onların uzantısı oldukları büyük şirketlerin talepleri doğrultusunda, gıda üretim ve denetimini sağlamak için hayata geçirilen bir politikadır. Kuşkusuz bu politikanın kırsal yapıdaki ilişkilerin dönüşümü açısından bir karşılığı vardır.

MEŞA AZADÎ 10

EGEMENLERİN "DEMOKRASİ VE KARDEŞLİK" PELERİNİ

Elini verenin kolunu kapma siyaseti izleyen egemenler, komisyonun demokrasiyi ve barışı tesis etmek için değil, KUH'un varlığına son vermek için kurulduğunu açıkça beyan etmektedirler. Zira egemenlere göre "toplumsal huzur" yalnızca PKK'nin varlığına son vererek sağlanabilir (!) Egemenler, bölgesel gelişmelerle birlikte ipi sağlam kazığa bağlamışlardır.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU /

Barış Yolunda Uzlaşmazlık Esas, Uzlaşmalar Talidir

Hindistan ve Filipinler'deki Halk Savaşları ilerliyor

Son haftalarda yapılan birçok eylem, Hindistan ve Filipinler'deki Halk Savaşlarının çok canlı olduğunu ve gerici devletlere darbeler vurduğunu açıkça gösterdi. Farklı medya kuruluşları tarafından bildirilen bazı eylemlerin derlemesini paylaşıyoruz.

HİNDİSTAN

20 Ağustos Çarşamba gecesı, Hindistan Komünist Partisi (Maoist)'e bağlı Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu (PLGA) 30 ila 40 Maoist gerilla, Jharkhand'daki Lembodih köyünde bir eylem gerçekleştirdi. Bir traktör ve bir kamyoneti ateşe verdiler. Maoist gerillalar, 23-24 Ağustos tarihleri arasında yine Jharkhand eyaletindeki Hazaribagh'ın Charhi bölgesinde özel bir maden şirketine karşı bir eylem daha gerçekleştirdi. Haberlere göre, bölgedeki Central Coalfield Limited [CCL] projesiyle bağlantılı bir şirkete ait 6 araç hedef alındı ve ateşe verildi.

Hint burjuva-feodal medyası, Jharkhand ile ilgili olarak Maoistlerin küçük

bu iddialar boş çıkması oldu.

alanlara "hapsedildiğini" ve Maoistlerin önümüzdeki yılın Mart ayına kadar Hindistan'dan "sileneceğini" iddia ediyordu. Ancak, Maoist gerillaların bu tür eylemleri 2023'ten beri bu bölgede görülmemiştir. Bu eylemlerin ardından

FİLİPİNLER

Filipinler Komünist Partisi'ne bağlı Yeni Halk Ordusu (NPA) gerillaları, ülkenin çeşitli bölgelerinde Filipin Silahlı Kuvvetleri (AFP) ile çatışmalara girdi. NPA

gerillaları Mindoro'da üç askeri öldürdü ve üçünü yaraladı. AFP, 1 Ağustos'ta bir köylüyü öldürmüş, 7 Ağustos'ta da bir NPA gerillasını gözaltına alarak işkencede katletmişti.

NPA birlikleri, Quezon'daki bir AFP kampına saldırı düzenleyerek Filipin Devleti Başkanı Ferdinand Marcos Jr'ın "gerilla grubu kalmadı" şeklinde açıklamasını boş düşürmüş oldu.

Aurora'da NPA birlikleri, AFP güçleriyle çatışarak 91. Piyade Taburu'ndan (IB) 1 askeri yaraladı. NPA gerillaları kayıp vermeden geri çekildi. Philippine Revolution Web Central, "91. IB, Dingalan ve çevre kasabalarda üç aydır odaklanmış ve sürekli askerî operasyonlar yürütüyor. Tabur, halk ordusunun birimini yakalamak için çaresiz bir girişimde büyük miktarda kaynak harcadı ve yüzlerce asker görevlendirdi" bilgisini verdi.

Eyüphan Başar'ın kaleminden "Nehrin Bir Devinimi"

Ölüm orucu gazisi Eyüphan Başar'ın gazetemizde yayımlanan öykü dizisi derlenerek "Nehrin Bir Devinimi" ismiyle şeykitap'tan çıktı.

Eyüphan Başar, 1996 yılında 69 gün süren ölüm orucunun ardından oluşan Wernicke-Korsakof sendromu nedeniyle birçok şeyi unutmaya başladı. Beyninde ve bedeninde meydana gelen hasarlar Başar'ın devrimci üretimini engelleyemedi, yaşananları anlatmak için öyküler yazmaya başladı. 1997-98 yıllarında Özgür Gelecek ismiyle yayın faaliyetini sürdüren gazetemizde yayımlanan bu öyküler, o dönem de

büyük bir ilgiyle karşılandı. Başar "Nehrin Bir Devinimi"nin hikâyesinin başlangıcını şöyle anlatıyor:

"Eylem sona erince pek çok şeyi hatırlamadığımı gördüm ve günlük her gün okumaya başladım. Wernicke-Korsakof Sendromu'ndan henüz haberdar olmadığım için neden hatırlayamadığımı anlayamıyor, kendi kendime aptal muamelesi yapıyordum. 'En iyisi süreci yaz. Öykülerle anlat,' dedim.

Dedim de nasıl yapacağım? Suyumu çayımı kavanozla içebiliyorum ancak. Parmaklarımı kapatıp kalem tutamıyorum.

Ne yapsam...

Elime bez sardım. Yazarken harfler çok büyük ve dalgalı olduğu için anlamsız geldi bu çabam.

Ne yapsam...

İki işaret parmağımı diğerlerinden ayırabiliyordum ancak. 'Şöyle iki parmakla

üstten aşağı dokunduğumda yazacak bir alet olsa,' diye düşündüm günlerce. Kimseyle paylaşmadım yaşadığım güçlüğü; kendim halledeceğim ya.

Bir gece tak taka tak sesleriyle uyandım. Duvarlardan tutarak mutfak olarak kullanılan geniş hücreye doğru yürümeye başladım. Ses oradan geliyordu.

Baktım Tarık önündeki bir alete üstten aşağı vuruyor iki parmağıyla... Eğildim baktım... Takılı kâğıtta siyah renkli harfler vardı. Şimdi kitabın çıktığı, elimize geçtiği an gibi bir sevinç ve heyecan sardı beni...

'Bundan başka var mı?' dedim.

'Sizde de var iki tane,' diye yanıtladı beni.

'Canım nedir bu?' diye sordum.

'Daktilo...'

'İcat edenin eline sağlık... Sağ ol,' dedim.

Tuhaf tuhaf baktı Tarık bana. Hücreye döndüm yavaş yavaş, keyifliydim.

Sabahı zor getirdim. Nöbetçi yoldaşım kahvaltı getirince anlattım meseleyi. Kahvaltım bitmeden daktilo geldi.

Kahvaltıyı bıraktım. Daktilo küçük masamın üzerine konuldu. Kâğıtların arasına kopya kâğıdı yerleştirdi ve daktiloya taktı yoldaşım. Üç kopya olacaktı. 'Kâğıt bitince çağırırsın' dedi ve gitti yoldaşım.

Daktiloya sarıldım önce, sonra uzun uzun okşadım. Yoldaşım bastı kahkahayı; durumu anlamadı pek. Ben de bastım kahkahayı bana gülündüğünü görerek... Hapishane sallandı...

Sonrasında gece demeden gündüz demeden yazmaya başladım."

İlgiyle karşılanan "Nehrin Bir Devinimi" okuyucusuyla buluşmaya devam ediyor. Önümüzdeki günlerde yazarın katılımıyla İstanbul'da imza günleri düzenlenecek. İmza günlerinin ilk 14 Eylül saat 15.00-19.00'da Kartal'da Hasat Sanat Atölyesi'nde olacak.

POLİTİK
GÜNDEMSAVAŞ TAMTAMLARI
ARASINDA KANATSIZ
MELEK MASALI!

ABD Başkanı Trump, sekiz ayda yedi savaşı durdurduğunu ve bu nedenle Nobel'in kendisine "Barış Ödülü" vermesi gerektiğini söylüyor.

Emperyalizm saldırganlık ve savaşla karakterize edilir. Bugün, emperyalist sistemin başat gücü ABD'nin bağınaz ve gerici özelliklerini açıkça sergileyen başkanı, kendisini "kanatsız bir melek" gibi sunuyor. Oysa dünya halkları açısından bu, düpedüz bir sahtekârlıktır. Dünyada barışı tesis etmeye odaklandığını söyleyen Trump, ABD Savunma Bakanlığının adının yeniden "Savaş Bakanlığı" olarak değiştirilmesinin zamanının geldiğini dile getiriyor. 1947'ye kadar kullanılan bu isme atıfla şöyle diyor: "Savunma istiyoruz, ama aynı zamanda saldırı da istiyoruz... Savaş Bakanlığı olarak her şeyi kazandık, her şeyi kazandık ve sanırım buna geri dönmemiz gerekecek." Trump, bir yandan "zor yoluyla barış" çizgisini savunurken, diğer yandan çelişkilerin yoğunlaştığı bölgelerde çatışmaları tehditlerle körüklemekten geri durmuyor. Siyonizm'e, tüm Filistin'i yok ederek sınırlarını genişletmenin yollarını açıyor. Venezuela'yı askerî müdahaleyle tehdit ediyor. Rusya-Ukrayna arasında barış türkülerini söylerken Ukrayna'yı kışkırtacak silah yardımlarını hızlandırıyor. Tüm Orta Doğu'da istikrar adına büyük bir bölgesel savaşa giden yolları döşüyor.

ABD emperyalizmi, yaşanan derin ekonomik ve siyasî krizle paralel olarak yoğunlaşan çelişkilere uyumlu bir süreç örgütlemektedir. Daha kapsamlı çatışma ve savaflara doğru ilerleyen gelişmelere, bazı ihtilaf ve çatışmaları dizginleyip düzenleyerek hazırlanmalarından bahsetmek gerekir. Bu hazırlık, Çin ve Rusya gibi büyük emperyalist odakları kuşatmayı amaçlıyor. Süreç, bir yandan ekonomik araçlarla (gümrük vergileri, ticari sınırlamalar, yaptırımlar, bazı ülkeler arasındaki ekonomik ilişkileri kesmeye zorlama vb.), diğer yandan politik ve askerî hazırlıkla yürütülüyor. Politik hazırlığın en önemli ayağı, kendine bağımlı yarı sömürge ülkeler arasındaki ihtilafları çözmek, bazı ihtilaflara çözüm üreterek yeni yarı sömürge alanlar (Ermenistan, Suriye, Libya vb.) oluşturmaktır. Trump'ın

inşa ettiğini iddia ettiği "barış" çizgisi, halklara veya ezilen uluslara huzur sağlamaktan çok, uşak devletleri dahi daha büyük bir savaş ve çatışma gir-dabına çekmeyi amaçlıyor. Üzerinde yürüdüğü, diğerlerini kendi saflarında hizalanmayı sağlayacak bir köleleştirme çizgisidir.

Emperyalizm huzur değil, ölüm, kan ve gözyaşı getiren barbar bir sömürü sistemidir. İstikrar onun için sadece çürümüş sermayesinin özgürce hareket etme ve kendini genişletmesi için ihtiyaçtır.

ABD emperyalizmi, bu kaos yaratan ve savaş ile çatışma üreten "barış çizgisiyle", özellikle Rusya-Ukrayna çatışmasını sonlandırmaya ve Orta Doğu'da çıkarlarına hizmet edecek dengeleri kurmaya odaklanıyor. Trump'ın Putin ile Alaska'da yaptığı görüşme, adeta ABD emperyalizminin askerî güç gösterinde bulunduğu bir ortamda gerçekleşti. Ortaya Ukrayna'da bir anlaşmaya dair temenniler çıksa da Rusya ilerlemeye; ABD ve NATO ise savaşı kışkırtmaya devam ediyor. Ukrayna'nın sınırlarını değiştirmeyi içeren bir anlaşmadan kalıcı bir "barışın" çıkmayacağı açıktır. Rusya ve ABD, bu alanda zaman kazanma yönelimini içeren görüşmeler yürütüyor. Yani bu süreç, çelişkileri donduran veya gideren değil, daha güçlü bir zeminde üreten bir seyir izliyor.

Orta Doğu'da, ABD ve İngiliz emperyalizminin yön çizmeye çalıştığı kaotik ve çok denklemlili bir süreç yaşanıyor. 7 Ekim 2023 Aksa Tufanı operasyonu sonrasında, bölgenin hem siyasî denklemline paralel ittifakların şekillenmesi ve değişmesi hem de sınır hareketlerini içerecek gelişmeler ortaya çıktı. Siyonist İsrail'in Filistin'i tamamen yutarak sınırlarını genişletmesi artık somut bir planlamadır. Gazze işgalıyla ilgili belirlenen takvim dışında her şey net ve açıktır. Ayrıca, Lübnan ve Suriye alanlarında da İsrail'in işgalle genişlemesi bu yönelimin bir parçasıdır. Siyonizm'in ekonomik ve siyasî hegemonyasını genişleterek bunu gerçekleştirmeye; özellikle İran, Irak ve Yemen'i mümkünse düşürme, değilse etkisiz kılma hesapları da temel yaklaşımlardan biridir.

Tüm bu sürecin bugün belirleyici hali Suriye'dir. ABD emperyalizmi bu alanda yoğun bir diplomatik mekik dokumaktadır. Bir yandan Kürtlerle Colani önderliğindeki Şam hükümetini ve Şam hükümeti ile İsrail'i barıştırmaya, diğer yandan ise Türkiye ile Kürtleri uzlaştırma uğraşındadır. ABD Türkiye Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrett, her gün Suriye ve yaşanan sürece dair açıklamalarda bulunmaktadır. 8 Aralık 2024'te, Colani önderliğinde HTŞ ile kurulan yeni rejimin ayakta kalmasına dayalı bir siyaset izleniyor. Çok uluslu ve çok inançlı bir toplum olan Suriye'de, HTŞ ve Colani önderliğinde güçlü, tek merkezli ve istikrarlı bir iktidar inşa edilmek istendi. Ancak bunun gerçekleşemeyeceği açıktı ve gelişmeler de bunu doğruluyor. Toplumsal gerçekliğe aykırı bir denklem kurma çabasındaki ABD, Colani'nin tam uşaklığına dayanarak güçlü bir merkezi devlet sisteminden söz ederken gerçekler kendisini zorladığında bu kez sınırlı yetkilere sahip yerel yönetimlere onay vermek gerektiğini dile getiriyor. Üstelik bu yönetimlerden de kendilerine bağımlı davranmalarını bekleyerek istikrar umuyor. Oysa son zamanlardaki kendilerine ait tüm açıklamalara bakıldığında söylemde dahi istikrar sağlayamadıklarını görüyoruz. İstikrardan çok andaki ihtiyaçları karşılamaya dayalı geçici çözümler peşindeler.

Türkiye'nin, İsrail ve Suudi Arabistan'ın, Ukrayna'daki savaşa rağmen Rusya'nın da etkin olduğu Suriye'de, fiilî parçalanmışlıkta istikrarı dayatan mücadelelerden de bahsetmek daha doğrudur. ABD için asıl sorun, Suriye'de Rusya ve İran etkisinin artmasını engellemektir. Bunun için tam bağımlı, güçlü bir merkezî iktidar gerekiyor. Bir süre bunu amaçlayan bir süreç örgütlendi. Oysa Esad döneminde fiilen parçalanmış bir ülke yaratıldı ve İsrail'in bunu kendi çıkarları doğrultusunda sürdürme hamleleri ile Türkiye'nin, cihatçılarla ittifakı ve örgütlü Kürt halkının güçlü inisiyatifi ABD için gerginlikleri yönetme sorununu yaratmış durumdadır.

Türk hâkim sınıfları, bölgesel değişim dinamiğinin hareketlendiği koşullarda, içerde ve dışarda Kürt sorununu

halletmekle Suriye politikası arasında ciddi çatışma ve gerginlik yaşamaktadır. Öcalan'ın müdahalesiyle PKK'nin silahlı mücadeleyi tasfiye ve örgütü feshetmesi kararını karşılayacak en ufak bir adım atılmazken Suriye'deki karmaşa TC'nin rotasını belirlemektedir. Bir yandan "terörsüz, demokratik, barış içinde bir Türkiye" mottosu öne sürülürken, diğer yandan SDG ve YPG'ye durmaksızın tehditler savurularak 'yönünü Ankara ve Şam'a dön' deniyor. Tayyip Erdoğan, Türk-Kürt-Arap ittifakını "Malazgirt Zaferi" kutlamalarında bir kez daha dillendirirken, diğer yandan "Kılıç kınından çıkarsa kalem de konuşma" diyerek Kürtleri tehdit etmekten geri durmamıştır.

Colani ve Mazlum Abdi arasında 10 Mart'ta oluşan mutabakat, "anayasa ilanı" ile başlarken, "oldu bitti seçim ve meclis oluşturma" adımıyla bozulmuş ve berhava olmuştur; Colani'ye Kürtlerin teslim olması, Türkiye tarafından dayatılmaktadır. Suriye'de verili güçler tarafından atılan her hamle, yeni çelişkiler ve çatışmalar yaratmaktadır. Türkiye'nin bölgesel gelişmelere bağlı olarak attığı Kürt barışı hamlesinde izlediği "bekle ve gör" siyaseti, içerde ve bölgede krizlere zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda, daha büyük saldırılarla oluşturmadağı dengeyi güç yoluyla kurma seçeneği, Türkiye'nin her barış sürecinde hazır beklemektedir. Suriye'de yürüyen süreç, Türk hâkim sınıflarının şekillenmesini belirleyecek; bu ise kriz ve çatışma denklemine işaret etmektedir.

Emperyalizmin ve bölgedeki gericiğin halklara ve uluslara çözüm diye sunduğu şey, çatışma ve savaştır. İktidarlar arasındaki denklem halklara karşı düşmanlık denklemidir. Bugün "dayattıkları" barışın özü ise savaşa daha güçlü bir hazırlıktır. Bütün bir sistem savaşa ihtiyaç duymaktadır. Anti emperyalist mücadeleyi ve faşizme karşı savaşı güçlü şekilde örgütleme; kurtuluşun, bu siyasal şekilleniş üzerinden yürütülecek savaştan geçtiğini kavrama ve kavratma çalışmalarını yoğunlaştıralım.

UCUZ GIDA, UCUZ PROPAGANDA: "CUMHUR REYONU"

Türkiye’de, son dönemin en dikkat çekici tartışmalarından biri, belli marketlerde “Cumhur Reyonu” adı altında temel gıda ürünlerinin daha ucuz satılması önerisi oldu. Ülkedeki yoksulluğun had safhalara ulaşmasının bir sonucu olarak gündeme gelen bu “beklenmedik” öneri, içinden geçtiğimiz sürecin kaotik ve değişken yapısı hakkında bir fikir vermektedir. İktidar böyle bir öneriyi tartışmakla halkta beliren öfkeden ürktüğünü göstermiştir. Yoksulluğa karşı bir çözüm önerisi olarak gündeme gelen “Cumhur Reyonu” önerisi pek parlak bir fikir olarak karşılanmasa da çözüm için “yeni yollara” tenezzül edildiğini göstermesi bakımından dik-kate değerlidir. Her geçen gün daha da yoksullaşan halkı düşünmüş olmaları ki böyle “olağandışı” fikirler üretebiliyorlar!

YOKSULLUK İTİRAFI VE GÖSTERMELİK ÇÖZÜM

İktidar yanlısı medya aracılığıyla gündeme taşınan bu öneri, kısa sürede yoğun tepkiyle karşılaşınca sahipsiz bırakılarak geri çekildi. Ancak bu tartışma, yalnızca market rekabetine ya da "rafta seçenek yaratma" iddiasına indirgenemez; iktidarın derinleşen yoksulluk karşısındaki çaresizliğini gözler önüne sermektedir. "Cumhur Reyonu" en temelde aşırı yoksullaşmanın itirafıdır. Yoksulluk kabul edilmekte ve bunu hafifletmek için piyasaya devlet eliyle "ucuz" gıda ürünü sunulmak istenmektedir. Vergilerle finanse edilecek böyle bir "özel" market reyonu açma eğilimi, halkın açlıkla sınındığının açıkça kabulüdür. Peki bu reyonun sürekliliği mümkün mü? Gıda fiyatlarındaki yüksek artış ya da pahalılık başta tüccarın, sonra da market sahiplerinin, manavın, pazarcının aşırı hırsı ile açıklayanlar için bu bir yol. Ne var ki gerçeklik bundan ibaret değil. Gerçeklik üretimin aşırı pahalılaşması ve üreticinin borç sarmalında sıkışmasıdır. Devlet eliyle “ucuz ürün” reyonu buna bir çözüm değil, yoksulluğun sorumluluğunu dışarıda gösterme çabasıdır. Tıpkı Bahçelievler Belediye Başkanının domates fiyatı nedeniyle pazarcı gösterdiği tepki gibi...

Pahalılık itirafına karşın Erdoğan meydanlarda ekonomi programının

meyvelerini aldıklarını, enflasyonun 14 aydır düştüğünü ileri sürmektedir. Ancak bu veriler TÜİK’ten alındığı için kimseyi şaşırtmamaktadır. TÜİK’e göre enflasyon düşüştü; oysa halkın mutfağındaki yangın büyümektedir...

İktidar, ortaya attığı bu öneriyle "ekonomik büyüme" ve "refah" söylemlerinin karşısında, artık en temel gıdaların bile halk tarafından alınamaz hâle geldiğini kabul etmek zorunda kalıyor. Yukarıda da değindiğimiz gibi büyüme nutukları sürüyor; fakat kimin büyüdüğü ortadadır. Zenginlerin kasaları şişerken, halk market market gezip hangi ürünün indirimde girdiğini aramaktadır.

HABERLERDEKİ BÜYÜK İDDİA RESMEN YALANLANDI

Haberlerde, zincir marketlerin yüzde 10–15’lik bölümünde "Cumhur Reyonu" adıyla devlet destekli, sabit fiyatlı özel gıda reyonlarının açılacağı öne sürüldü. Bu reyonlarda 100–150 temel ürün (un, yağ, bakliyat, şeker, sebze-meyve vb.) maliyetine yakın fiyatlarla satılacak, denetimler devlet eliyle yürütülecek ve fiyatlar tüm Türkiye’de aynı olacaktı. Projenin amacı, “aracıyı ortadan kaldırarak gıda enflasyonunu kontrol altına almak ve dar gelirli tüketiciye daha uygun fiyatlı temel gıda imkânı sağlamak” olarak tanımlandı. Ayrıca devlet depoları üzerinden bakikal, pazarcı ve yemek sanayiine de bu ürünlerin ulaştırılması öngörülmüyordu.

İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi (DMM) ise "Cumhur Reyonu"nun bir devlet politikası olmadığını, yalnızca bir gazetede, fikir düzeyinde dile getirilen bir öneri olduğunu açıkladı. Bu haberlerin çarpıtılarak sanal medyada bir politika gibi sunulmasının dezenformasyon olduğu belirtildi.

"Yoksulluğun raflara bölünmesi" olarak yorumlanan bu fikir, iktidarın derin zaafını açığa çıkardığı için hızla geri çekildi. Ancak geri adım, iktidarın bu tür ara formlardan vazgeçtiği anlamına gelmiyor; aksine kriz derinleştikçe benzer popülist uygulamalar farklı biçimlerde yeniden gündeme gelebilir. Halihazırda, yoksulluğu bir günde ortadan kaldır-

cak bir formül bulunmadığı sürece(!)

Çoğu piyasacı ekonomiste göre bu, enflasyonun daha da düşük gösterilmesi niyetinden başka bir şey değildi. Verilerin bu reyon baz alınarak hazırlanmasıyla enflasyon iktidarın iddia ettiğinden de düşük gösterilebilir. Elbette iddia düzleminde iktidarın bundan ne çıkar sağlayacağı muhtelif rivayetlere konu edilebilir. Sonuçta gerçek olan şudur: Bu tür projelerle ekonomik krizin sorumluluğu sistemin dışında gösterilir ve çözüm arayışı manipülasyonu yaratılır. Böylece tepkiler “halkı düşünen iktidar” retoriğiyle yönetilir.

LOKANTALAR, KOOPERATİFLER VE YOKSULLUK

Oysa “Cumhur Reyonu”, bu çıplak gerçeği gizleyemediği gibi daha görünür hale getirdi. Benzer bir mantık, geçmişte tanzim satış uygulamalarında işletilmişti; bugün de Kent Lokantaları ve Tarım Kredi Kooperatifleri üzerinden aynı çizgide çıkar sağlanıyor. Tümü, kriz yönetiminin ve göz boyamanın araçlarıdır. Ancak bu tür ara çözümler yoksulluğu gidermiyor; aksine sistemin stratejik yoksullaştırma politikalarını görünmez kılmaya hizmet ediyor.

Bütün parlak isimli reyonlar ve ucuzluk kampanyaları, halkın cebindeki yangını söndürmeye yetmedi; sadece iktidarın ve muhalefetin (Kent Lokantaları örneğinde olduğu gibi) propaganda ve kontrol araçlarını daha görünür kıldı. Bir bütün olarak sistemin çatlakları, bu tür göstermelik indirimlerle kapatılamaz. Propagandası sıkça yapılsa da yoksulluk artık saklanamayacak noktaya gelmiştir.

“Cumhur Reyonu” da, Tarım Kredi Kooperatifleri de bu çatlakları kapatma işlevi görse de darmadağın olmuş sistemin gerçekliği halktan gizlenemez. İktidar “yoksulluğu azaltıyor” propagandasıyla sorumluluğu örtmeye çalışsa da yoksulluğun asıl sorumlusu bizzat kendileri ve onlarla el ele yürüyen bir avuç kompradordur.

“Sonuç olarak “Cumhur Reyonu” market rafına sıkışacak bir illüzyon olarak gündemleşti. Halk market market ucuz

ürün ararken, iktidar sahnede ekonomik zaferden söz ediyor. TÜİK’in alkışlanan verileri ekran görüntüsünden ibaret; Kent Lokantaları, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tanzim Satış; hepsi birer göz boyama oyunu. “Cumhur Reyonu” da bu oyunda yırtık perdeden gelen bir ses oldu. Salt bir propaganda malzemesi olarak duyuldu. Şu an sadece öneri olarak kalsa da iktidarın tepkiler azaldığında yeniden gündeme getireceği fikirleri olacaktır. Ne de olsa yangın sürüyor.

BU YOKSULLUĞA ÖRTÜ YETMEZ

Yoksulluğu görünmez kılmaya çalışan propagandaların karşısına gerçekler çıkarılmalı; yoksulluğun yaratıcısı olanların onu çözemeyeceği, ideolojik ve politik olarak halk kitlelerinin bilincine taşınmalıdır. Bu bilincin örgütlenmesi, bireysel şikâyetleri aşarak sınıfsal mücadelede dönüşmek zorundadır. Halk, ekonomik adaletsizlik, gelir eşitsizliği ve kriz koşullarına karşı örgütlenerek kendi gücünü gösterebilir; reyonlarda vaat edilen sahte ucuzlukların yerine gerçek haklarını talep edebilir.

Mücadele, yalnızca gözle görülen yoksulluğa değil, aynı zamanda sistemin ideolojik ve bütününe karşı yürütülmelidir. Birlik ve dayanışma temelinde örgütlenen halk, krizi yönetme kisvesi altındaki propagandaları boşa çıkarabilir ve kendi alternatifini inşa edebilir. Bugün “Cumhur Reyonu”nun simgelediği sahte çözümler, yarının örgütlü ve bilinçli halk hareketleri tarafından yıkılacak sahte vitrinlerden ibarettir.

TARIM POLİTİKALARINDA MÜLKİYET GASBI

İki yıl üst üste ekilmeyen tarım arazilerinin kiraya verilmesini öngören düzenleme, Danıştay tarafından Anayasa'ya aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesine taşındı. Danıştay, ilgili düzenlemeyi esasen “mülkiyet hakkı çerçevesinde değerlendirerek başvuru-yu haklı buldu. Ancak konuyu yalnızca mülkiyet hakkı bağlamında tartışmak, bizim açımızdan eksik kalacaktır. Çünkü mülkiyet ilişkilerinden bağımsız bir “mülkiyet hakkı” pek anlamlı değildir. Bu nedenle mülkiyet ilişkileri üzerinden yürüteceğimiz tartışma, aynı zamanda toplumsal ilişkilerin de bir ifadesi olacaktır. Mülkiyet hakkı meselesine geçmeden önce ise bazı başka başlıklara kısaca değinmek yerinde olacaktır.

Kırsalda üretim biçiminin ve üretim ilişkilerinin niteliksel düzeyde değişmesine dair tartışmalar sosyo ekonomik yapı incelemelerinin önemli başlıklarından biri olarak her zaman güncel olmuştur. Çoğu kez tarımsal üretimin genel üretim içindeki oransal gerilemesi kırsal yapıdaki toplumsal ilişkilerin tasfiye edilmesi anlamında değerlendirilmekte ve sosyo ekonomik yapıda feodalizmin kapitalistleşme yönünde çözülmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu hususta altını ısrarla çizdiğimiz nokta yereldeki mülkiyet ilişkilerinin kendi tarihsel dinamiklerden beslenen ve bu dinamiklerin dayattığı bir dönüşümle değil, aksine büyük toprak sahiplerinin, dahası uzantıları oldukları tekellerin çıkarları ve talepleri doğrultusunda bir tasfiye, düzenleme ve dönüşümle başkalaştığıdır ya da değiştiğidir.

Tarımsal üretimin genel üretim içindeki oransal gerilemesi bizim gibi ülkelerde esas olarak büyük toprak sahipleri ve onların uzantısı oldukları büyük şirketlerin talepleri doğrultusunda, gıda üretim ve denetimini sağlamak için hayata geçirilen bir politikadır. Kuşkusuz bu politikanın kırsal yapıdaki ilişkilerin dönüşümü açısından bir karşılığı vardır. Ama emperyalizmin çıkarlarının gölgesinde hayat bulan bu politikalar feodal kalıntıların çözülmesini hızlandırmaktan öte o ilişkilerin süregelen bir halde devam etmesine zemin sunan türdendir. Feodalimin yerini emperyalizme bağlı kapitalizm almamakta, kapitalizm feodalizmle iç içe geçmekte, feodalizme dayalı bir karakterde

gelişmektedir. Binlerce gerici bağın ülkenin hemen her yerinde gelişmenin önündeki en güçlü bağlar olarak ortaya çıkmasının nedeni de budur.

Mevcut siyasal iktidarın tarım politikaları bu konuda önemli veriler sunmaktadır. Bu politikalar büyük toprak sahiplerinin, esasta da emperyalist tekellerin çıkarlarını koruyan politikalarlardır. Küçük üreticinin üretim yapamaz, sağladığı gelirle yeniden üretemez hale gelmesi ile sonuçlanan politikalar büyük kavgaların, toplumsal yıkımların konusu olarak tartışılmaktadır. Desteklerin azaltılması, üretim maliyetlerinin artması, alım fiyatlarının hakem rolündeki devlet tarafından düşük belirlenmesi, büyük şirketlerin talepleri doğrultusunda bir üretim modelinin benimsenerek ithalata dayalı üretimin öne çıkması gibi politikalar küçük üreticiyi daha fazla borçlandırarak üretemez hale getirmiştir. Sadece bu politikalar değil hukuki düzenlemelerle de bu politikalar beslenip büyük toprak sahiplerinin ve tekellerin kabarmış iştahı karşılanmaktadır. Bu adımlar küçük üreticinin mülksüzleşmesinin de yolunu açmaktadır. Tarım arazilerinin maden, enerji şirketlerine peşkeş çekilmesini içeren düzenleme ya da küçük köylülüğün mülküne çökme amacı taşıyan işlenmeyen tarım arazilerinin kiraya verilmesi gibi düzenlemeler siyasi iktidarın sermayeden yana tercihlerine dolaysız örneklerdir.

Bununla birlikte zeytinliklerin, meraların, vadilerin, ormanların büyük şirketlerin insafına terk edilmesi, onlara pervasızca peşkeş çekilmesi ya da küçük üreticinin elindeki son toprağa yani elindeki mülkiyete göz dikilmesi haliyle “mülkiyet hakkı”nı tartışmaya açmaktadır. Günümüzde “barışın” bir tarafı olarak konumlanan devletin mülkiyet ilişkileri üzerindeki bu rolü irdelenmeye değerdir.

MÜLKİYET HAKKI VE DEVLETİN ROLÜ

Devlet, bir zor aygıtı olarak mülkiyet ilişkilerini düzenler ve mülkiyet hakkını güvenceye alır. Anayasa denilen şey tam da o toplumsal ilişkilerin ifadesi olarak hayat bulur. Devlet güvenceye alıp “zor” ilişkilerinden damıttığı o mülkiyet hakkına hukuki sözcüklerle hayat verip anayasayı topluma benimsetir. Egemenlik

ilişkileri bir anda tüm toplum arasında gerçekleşmiş bir “sözleşme”ye dönüşür daha doğrusu öyleymiş gibi sunulur. Herkesin uyması gereken temel belge, metin olma özelliği yani ona atfedilen bu ortak ruh ya da kutsal kimlik egemenlik ilişkilerine meşruiyet kazandırır.

“Anayasa'yı yıkmak” diye ifade edilen şey egemenlik ilişkilerine yani mülkiyet ilişkilerine itirazı imlediği için ağır cezalı “suç” diye ifade edilir. Devletin temelleri o mülkiyet ilişkilerinden yükselir haliyle kutsal ve dokunulmaz olmalıdır. Anlatılan hikâye böyledir.

Ülke tarihi bu hikâyenin aksi örnekleriyle doludur. Tarih sayfaları ülkede mülkiyet hakkının bir çırpıda hiçleştirildiği dahası mülkiyet ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinde yağma, talan ve çökme gibi eylemlerin pek de istisnai bir durum olarak yaşanmadığını kanıtlamıştır. Dikkat edilmesi gereken nokta bu girişimlerin merkezinde hep devletin olduğu gerçekliğidir. Osmanlı'dan faşist Türk devletine miras kalan uygulamalardan biri de mülkiyete çökme, devreye zor gücünü sokarak sermayenin veya mülkiyetin el değiştirmesi eylemidir. Geçmişte kritik dönemlerde uygulanan bu eğilim halihazırda mafya, çete ama mutlaka yargının da dahil olduğu ilişkiler eliyle hayata geçirilmektedir.

Konumuza dönecek olursak Anayasa'nın kutsadığı dahası hayat bulunduğu mülkiyet hakkı bir çeşit el koyma ile yargının önemli tartışma başlıklarından biri oldu. Kutsal mülkiyet hakkı, anayasanın temeli nasıl oldu da siyasi iktidarın saldırısına uğradı? Bu yerinde bir sorudur. Sorunun yanıtı sınıfsal nitelikte anlam bulan politik tercihlerdir. Kimin çıkarlarının öncelendiği burada belirleyicidir. Kuşkusuz ilgili düzenleme karşısında alınan tavır siyasi iktidar ile yargı arasında bir uyumsuzluk olarak da ifade edilebilir. Anayasa'nın güvence altına aldığı mülkiyet hakkının istisnai olmayan bir durumun açığa çıkması ile gasbedilmesinin koşulunun yaratılması yargının itirazı ile karşılaşmıştır. Evet AKP döneminde de yaygın bir şekilde mülkiyete çökme, zor yoluyla el değiştirme yaşanmaktadır; siyasi iktidar bu eğilimi esas olarak 15 Temmuz sonrası egemenlik ilişkilerinde devreye sokmuştur.

DANIŞTAY'IN İTİRAZI VE DEVLETTE DEVAMLILIK

Tartıştığımız konu bağlamında küçük üreticinin tasarrufunda olan tarım arazilerinin, mülkiyet hakkını elinde bulunduranın rızası olmadan kiraya verilmesini öngören düzenleme “istisnai” olanın yaygınlaşması potansiyeline işaret etmektedir. Danıştay'ın ilgili düzenlemeye itirazını da bu bağlamda ele almak gerekmektedir. Mülkiyet hakkının hiçleştirilmesi, toplumsal ilişkilerin meşruiyetini sorgulanmasına dönük riskler barındıracaktır. Bu tarz eğilimlere siyasi iktidarın öfkesini üzerine çekmeden itiraz edecektir. Yüksek yargı için mülkiyet hakkı bağlamında korunan ya da güvenceye alınmak istenen esas şey müesses nizamın kendisidir.

Onun büründüğü zırh kritik dönemler dışında delinmeye çalışılırsa ifadesi olduğu mülkiyet ilişkileri de tartışmaya açılmış olacaktır. Danıştay'ın itirazı da, Anayasa Mahkemesi'nin olası benzer kararı da bu ilişkilerin sürekliliğine istikrar kazandırmak amaçlı yorumlanmalıdır. Toparlayacak olursak mülkiyet hakkı, mülkiyet ilişkilerinden azade bir kavram değildir. Onun güvenceye alınması özünde verili ilişkilerin sürekliliğini amaçlar. Burjuva demokrasisinin feodal despotizmden beslendiği Türkiye'de mülkiyet hakkının sıklıkla tartışma konusu edilmesi demokrasinin niteliği ile dolaysız ilişkilidir. Küçük üreticinin toprağına göz dikilmesi büyük toprak sahiplerinin mülkiyet hakkına burjuva demokrasisinin asgari ölçütlerinden değil, feodal despotizmin şekillendirdiği karakterleri gereği bakmalarındandır.

Burjuva demokrasisinin bir anlamda vaftiz belgesi olan anayasa metinleri toplumsal ilişkilere diğer bir ifade ile egemenlik ilişkilerine her şeyden önce bağlılık ister. Bu bağlılık diğer kesimlerden önce hâkim sınıflar için geçerlidir. Ama işte burjuva demokrasisinin kadük kaldığı ülkemiz gerçekliğinde ilgili metin egemenlik ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinin merkezinde yer almakta, dahası ifade ettiği her şey tartışmaya konu olabilmektedir. Kutsallık payesi biçilen mülkiyet hakkını anayasa güvenceye alamıyorsa o zırhı ifadesi olduğu toplumsal ilişkilere giydiremiyorsa müesses nizam risk altındadır. Danıştay'ın eğilimi bu riski bertaraf etmektir.

TL'NİN ZIRHI "KUR KORUMALI MEVDUAT" KALDIRILDI

Kur Korumalı Mevduat (KKM) sistemi 23 Ağustos'ta Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ ile sonlandırıldı.

Bu tarih itibarıyla yeni KKM hesabı açılmayacak, vadesi dolan hesaplarda yenilenme yapılmayacak.

AKP hükümeti, Aralık 2021'de hayata geçirilen KKM uygulamasını, dünya kapitalist ekonomik düzeninde ortaya çıkan kur şokuna karşı "yerli ve milli tasarrufu teşvik etmek", TL bazlı mevduat sahiplerini kur artışı riskine karşı koruyarak "TL'de ısrarı sağlamak" ve vatandaşların birikimlerini dövize çevirmesinin önüne geçmek suretiyle "kur istikrarını sağlamak" amacıyla gerekçelendirdi.

Ekonomistler ve muhalefetin "akıl dışı" diyerek; ama daha çok da egemen anlayışa aykırı olarak değerlendiren eleştirdiği uygulamayı "Dövize yatırım yapana fırsat vermeyeceğiz", "Vatandaşımızın yanındayız", "TL kullanımını özendireceğiz", "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur", "Nas var!" gibi Türkiye'de merkez sağ seçmene hitap eden siyasî propagandalarla savunmayı sürdürdü.

Ancak uygulamanın sonuçları, hükümetin açıklamalarından oldukça farklı bir tablo ortaya koymaktadır. KKM, temelde döviz talebini frenlemeye yönelik kısa vadeli bir araç olarak sunulsa da uzun vadede elinde sermaye bulunduranların

lehine işleyen bir mekanizma haline gelmiştir. Bu süreçte devlet, ekonomiyi "TL'de kalın" mesajıyla bireysel tasarruf sahiplerine yönlendirirken, büyük sermaye grupları döviz cinsinden varlıklarını kur dalgalanmalarından korumuştur.

KKM NEDİR?

2021 yılının ikinci yarısından sonra enflasyonun yukarı yönlü seyretmesi ile Merkez Bankası, faiz indirme kararı aldı. Faiz indirimi kararı ile döviz kurlarında hızlı bir yükselme yaşandı. Kapitalist ekonomik sistemin hâkim olduğu ülkelerde merkez bankalarının faiz yükseltme yönünde alacağı kararın aksine TCMB faiz indirme yönündeki tavrında ısrarcı davrandı. Bunu "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur" gerekçesi ile açıklayan Recep Tayyip Erdoğan hiç kuşkusuz dini alet ederek bir manipülasyon uyguluyordu. KKM bu koşullarda gündeme getirildi ve kısa vadede TL'nin döviz karşısında ani değer kayıplarını frenleme gibi bir işlev gördü; özellikle Aralık 2021'deki kur şokunda, bazı mevduat sahiplerinin TL'de kalmasını teşvik ederek döviz talebini sınırladı. Bu, özellikle spekülasyon hareketlerinin önlenmesi ve döviz piyasasında ani dalgalanmaların tamponlanması açısından sınırlı bir fayda sağladı. Faiz düşürme başka nedenlere dayansa da apaçık olan faiz düşürmenin Tayyip Erdoğan tarafından yapılan manipülasyonun da kısmen başarılı olduğunu kabul etmek

gerekir. Çünkü halen bu politikanın bir sebebinin de bu "dinî" tez olduğu sanılmaktadır. Oysa faiz indirme kararı ekonomik daralmaya karşı esas olarak ihracatçıyı, inşaat rantından beslenenleri korumayı amaçladı. Düşük enflasyonun hedeflendiğinden söz edilemeyeceği başından belliyken sonuç da bunu teyit etmiştir.

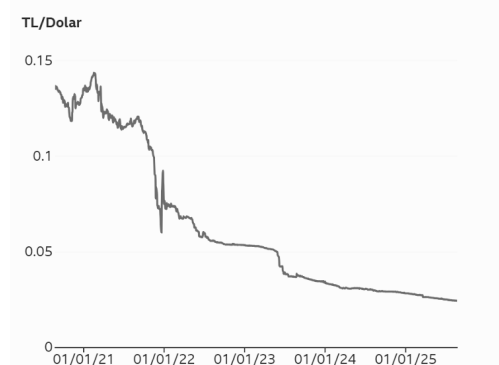
Akıllıca geliştirildiği ileri sürülebilecek bu sistemle, KKM hesabı açanların ya TL ya da döviz mevduat hesabındaki paralarını belirli bir vade ve faiz karşılığı sisteme yatırmalarını sağladı; elinde sermaye tutanların korunması gerçekleşti. Vade sonu geldiğinde, Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru ile hesap açılışındaki döviz alış kuru arasında oluşacak kur farkını, para yatıranlara kayıpsız ödemeler garanti edildi. Böylece bu modelle sisteme girenlerin parası ister TL isterse döviz cinsinden olsun kurdaki değişimlere karşı korunmuş oluyordu. Kur farkı ödemeleri başta Hazine'den ve Merkez Bankasından karşılanırken, bir süre sonra tüm yük Merkez Bankasına devredildi.

KKM'Yİ SAVUNANLARIN SÖYLEMLERİ VE GERÇEKLER

KKM savunucularının ilk argümanı "dolar kaçış önleneyecek", "TL'ye güven artacak" idi. Halbuki sistemin yürürlükte olduğu süreçte görüldü ki KKM dolarizasyonu ortadan kaldırmadı, sadece risk Hazine'ye

ve Merkez Bankası'na aktarıldı. Dövize çevrilmeyen paranın kur riskini devlet üstlendi. Sistemin faturası, piyasadan döviz satın alınarak karşılandığı için resmî döviz rezervleri üzerinde muazzam bir baskı oluştu.

Uygulamanın savunucularının bir başka argümanı ise "amaç enflasyonu düşürmek, bunu faiz ile değil alternatif bir enstrümanla yapıyoruz" idi! Halbuki KKM, Merkez Bankası ve Hazine'nin rezervlerini yani halkın vergileri ile oluşan paraları eriten bir yapıya sahipti. Merkez Bankası, piyasaya TL enjekte etmek veya döviz satmak zorunda kaldı. Bu da enflasyonist baskıyı artırdı. Ücretleri ve maliyetleri TL cinsinden olan ihracatçı dışında herkes için olumsuz bir ortam doğurdu. Döviz kuru baskılandı ancak, dolaylı yoldan dolarizasyon ve enflasyon arttı. Servet transferinin önüne geçildiği iddiası da bu bakımdan yanıltmadan ibaretti.

Kaynak: Yahoo Finance

**KKM’NİN MUHASEBESİ:
KAZANANLAR VE KAYBEDENLER**

Burada dikkat edilmesi gereken birkaç nokta var:

Kısa vadeli etki olarak TL’deki değer koruması büyük ölçüde geçici ve kısa vadeli oldu. Kur üzerindeki baskıyı sadece mevduat sahiplerinin TL’de kalması ile sınırlamak, temelde bir değişimi amaçlamadı ve temel hiçbir sorunu çözmedi. KKM’nin getirisi, esas olarak yüksek mevduat sahiplerine ve sermaye kesimlerine yaradı. Alt ve orta gelirli tasarruf sahipleri, bu süreçte de yüksek enflasyon ve alım gücü kaybı ile karşı karşıya kaldı.

KKM ile TL’nin korunması sağlansa da yüksek enflasyon devam ettiği sürece bu etki sürdürülebilir olamazdı ve nitekim olmadı.

Bu durumda şu değerlendirme yapılabilir: KKM belirli koşullarda TL’nin değer kaybını sınırlamak açısından sınırlı bir tampon işlevi görmüş olabilir; fakat uzun vadede eşitsizlikleri derinleştiren ve temel sorunları çözmeyen ve zaten böyle bir amacı da olmayan bir araç olarak öne çıktı.

Kısa vadede KKM’nin sağladığı TL koruması, esas olarak belirli sermaye gruplarına avantaj sağladı. TL mevduat sahiplerinin kur riskinden korunması, özellikle dövizle borçlanan veya ithalata dayalı faaliyet gösteren büyük firmalar için önemli bir tampon işlevi gördü. Bu noktada inşaat sektörü öne çıkmaktadır:

Döviz borçlarının yönetiminde özellik inşaat şirketlerine yarar sağladı: İnşaat sektörü, KKM’nin devreye girdiği dönemde yüksek oranda döviz cinsinden kredi ve malzeme borçlarına sahipti. TL’nin ani değer kaybını önlemek, bu borçların maliyetini kontrol altında tutmayı ve sektörde finansal şok riskini azaltmayı sağladı.

Uluslararası tekeli sermayenin TC piyasasına güveni korundu, sıcak para akışı esas olarak durmadı: KKM, yatırımcılar ve şirketler nezdinde “TL’de kalmanın güvenli olduğu” algısını güçlendirerek inşaat ve gayrimenkul piyasasında fiyat istikrarını destekledi. Bu da sektörde projelerin devamlılığını ve kısa vadeli yatırımların sürmesini mümkün kıldı. Kısa vadeli TL koruması, bireysel tasarruf sahipleri açısından reel kayıplara yol açsa da sermaye sınıfı, özellikle büyük inşaat firmaları, kur şoklarının maliyetini hafifleterek

kârlarını koruyabildi. Böylece politika, görünürde “TL’yi koruma” amacını taşıırken esas olarak sermaye lehine işleyen bir mekanizma oldu.

Özetle, KKM kısa vadede TL’nin korunması sayesinde sermaye gruplarına ve özellikle inşaat sektörüne mali açıdan bir nefes aldırdı; ama bu fayda, alt ve orta gelirli tasarruf sahiplerinin reel kayıplarına mal oldu. Kısa vadeli istikrar sağlanmış olsa da, yapısal eşitsizlikler ve ekonomik kırılmalıklar değişmedi.

KKM uygulaması, bankacılık sektörü için de önemli sonuçlar doğurdu.

Borç yönetiminde sağlanan likidite olanağı ile bankaların olası krizlerden olumsuz etkilenmelerinin önüne geçildi; yani bankalar korundu. Bu süreçte bankalar, KKM aracılığıyla mevduat toplarken devlet garantisi altında hareket ettiler. TL bazlı mevduat sahiplerinin döviz riskinden korunması, bankaların döviz yükümlülüklerini daha kontrollü yönetmesini sağladı. Böylece bankalar, kısa vadeli likidite krizlerini ve ani mevduat çıkışlarını sınırlayabildi.

Kâr artışları ile maliyetler karşılanabildi ve olumsuz koşullara rağmen bankaların kâr elde etmesi sağlandı. KKM’nin faiz ve kur farkı garantisi, bankalardaki riski azaltırken kârlarını artırmasını sağladı. Devlet, kur farkını ve faiz ödemesini üstlenerek bankaları mali açıdan güvenceye aldı; böylece bankalar, yüksek faizli mevduat ve TL’nin değer kaybı riskinden korunmuş oldu. Bu durum, kârın bankalar lehine transferini sağladı. Böylece bankalar, KKM sayesinde hem mevduat tabanlarını genişletebildi hem de kısa vadeli kâr elde etti. Ancak bu süreç, üretim ekonomisi ve bir ölçüde sermaye sahibi olanlar için maliyetli oldu; mevduat sahipleri enflasyon karşısında değer kaybederken bankalar devlet garantisiyle kâr elde ettiler. Bu durum, finans sektörünü sistemin en korunaklı ve kazançlı kesimi haline getirdi.

KKM’ye bireysel veya ticarî olarak para yatıranlar da risksiz bir şekilde TL faizi aldılar ve eğer kur, kendilerine verilen faizden daha fazla artarsa aradaki farkı Hazineden tazminat olarak alarak kazandılar.

Aracı kurum olarak bankalar ciddi komisyon geliri elde ettiler. Üstelik herhangi bir kur riski almadan kazandılar. Özellikle büyük ölçekli ve döviz borcu olan şirketler yapay olarak baskılanmış kur sayesinde döviz borçlarının TL karşılığını düşük tuttular ve maliyetlerini

azaltarak kazandılar.

Türkiye’de bordrolu çalışan, vergisi kaynağında kesilen, asgari ücretle çalışan işçi, memur ve emeklilerden oluşan geniş emekçi halk KKM’nin kaybedeni olmuştur.

Sistemin muazzam mali yükünü üstlenen Hazine ve Merkez Bankası’nın rezervleri eridi. Belirttiğimiz gibi şimdilik ortadaki rakam 60 milyar dolar! Ancak unutulmamalı ki Merkez Bankasının kasasında olan para da halkı parası.

Özetle, KKM uygulaması bankalar için risk transferi ve kâr artışı sağlamış, maliyetleri ise devlet ve bireysel tasarruf sahipleri üzerine yıkmıştır. Bu, politika aracının sermaye lehine işleyen tipik neoliberal bir araç olduğunun bir başka göstergesidir.

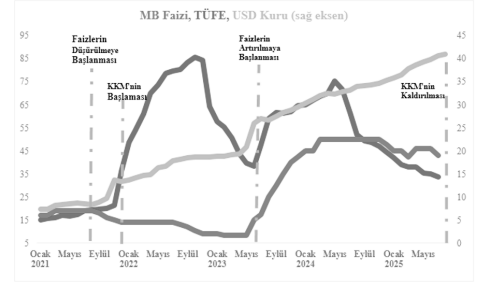
**ŞİMŞEK GELDİ, NAS DA KKM DE
GİTTİ!**

Mehmet Şimşek’in Hazine ve Maliye Bakanı olarak göreve gelmesi ile bu propagandadan vazgeçilip KKM’den çıkış hedefi kamuoyu ile paylaşıldı ve 3 yıl 8 ay sonra KKM resmî olarak kaldırıldı. Döviz kurunun yükselmesini durdurmak için başlatılan KKM uygulaması başladığında 18 TL civarında olan dolar/ TL kuru, uygulama sonlanırken 41 lira civarında oldu. Kararın Resmî Gazete’de yayımlanması sonrası Bakan Mehmet Şimşek sanal medya hesabından “programımızın önemli hedeflerinden birine daha ulaştık, KKM’nin sonlanmasıyla finansal istikrar güçlenecek” açıklamasını yaptı. Bu açıklama ile kamuoyunda KKM güzellemeleri yerini uygulamanın bıraktığı enkazın boyutları tartışmasına bıraktı.

Egemen ekonomi akımından gelen ve sistemin genel yapısından ayrılmayı baştan reddeden, bu anlamda “dinî” bakımdan değil ama egemen sınıfa dayalı ideolojik bağımlılıktan kaynaklı “Nas”la hareket eden ekonomistlerin “ekonomide irrasyonelliğin simgesi” olarak tanımladıkları KKM’nin Türkiye’ye maliyetinin 60 milyar dolar civarında olduğu tahmin ediliyor. Rakamın büyüklüğü “KKM aslında bir servet transferi operasyonuydu yorumlarını” destekler nitelikte. Ancak bu yorumun sadece KKM için dile getirilmesi hatasına düşmemek de gerekir. Servet transferinin, bu devletin tüm ekonomi politikası için geçerli olduğunu ihmal etmeden bu sözü doğrulamalıyız. Özetle; parası olanların parasına dünyanın hiçbir yerinde yapamayacağı şekilde

para kattığı bir dönemi geride bıraktık.

Peki faturayı kim ödeyecek? Tabii ki halk!

Merkez Bankasının rezervlerinin eridiği bahanesiyle her gün yeni isim ve çeşitlerde ortaya çıkan vergiler, faturayı halka ödetmenin bir yöntemi olarak okunmalıdır. Halkın cebindeki paranın servet sahiplerine nasıl aktarıldığının en somut örneklerinden biridir KKM! Tam da bu noktada sorulması gereken soru; bu maliyet bir bilmezlikten, yanlış politikadan mı kaynaklı, yoksa amaç zaten bir servet transferi miydi?

Özetlemek gerekirse, KKM’nin kaldırılması kaçınılmazdı. Sistem finansal istikrar için dayanılmaz bir yük haline gelmişti. Kaldırılma kararı, piyasalarda “Artık kuru yapay olarak tutacak kaynak kalmadı” şeklinde yorumlandı ve bu nedenle dolar yeniden yükselişe geçti. Karar sonrası baskılanan kur gerçek değerini bulmaya çalışacaktır. Bu noktada Merkez Bankası faiz veya alternatif ekonomik enstrümanlar ile kurun yükselişini engellemeye çalışacaktır. Tam da bu noktada ekonomist Mahfi Eğilmez’in dikkat çektiği “carry trade*” yolunun açılması ikinci bir risk olarak önümüzde durmaktadır.

Sonuç olarak KKM, yalnızca parasal bir politika değil; aynı zamanda sınıfsal bir tercih ve toplumsal bir etkidir. Alt ve orta gelirli tasarruf sahipleri, yüksek enflasyon ve reel kayıplarla karşı karşıya kalırken, hakim sınıfların sermayesi bu riskten büyük ölçüde korunmuştur. Böylece KKM, neoliberal ekonomi politikalarının tipik bir örneği olarak, eşitsizlikleri derinleştiren, toplumsal adaleti zayıflatan ve bireysel tasarrufların hakim sınıflar lehine yeniden dağıtılmasını sağlayan bir araç olarak işlev görmüştür.

**Carry trade, yatırımcıların düşük faizli bir para biriminde borçlanıp, bu parayla daha yüksek faizli bir para birimine yatırım yaparak faiz oranları arasındaki farktan kâr elde etmeye çalıştığı bir finansal stratejidir.*

İFŞA YETMEZ, DAHA DA İLERİ!

2 1 Ağustos'ta başlayan ifşa dalgası, kadınların yıllardır susturulmaya çalışılan öfkesinin patlaması oldu. Bir hafta içinde 8 bin ifşa paylaşımı yapılırken, bu paylaşımlar 34 milyondan fazla kez görüntülendi. Bunlar yalnızca sayılar değil; kadınların "artık yeter" diyerek belki 1, belki 11 yıl sonra kendileri için bir adım attıklarını gösteriyor. Kadınların yaşadığı şiddet durumuna dair beyanda bulunmanın zorluklarından, beyan verme sürecinin kadınlar için bir işkence ve ikincil bir travmaya dönüşmesinden, "Kadının Beyanı Neden Esastır? - I" adlı yazımızda bahsetmiştik. Bu beyanlar karşısında safları sıkılaştıran, birbirine sahip çıkan erkekleri 21 Ağustos ifşa dalgasında da gördük. Ali Safa Korkut'un "Veriler Ne Diyor?" sitesinde yayımlanan çalışmasına göre en çok dikkat çeken paylaşımlar ise faillerin iki yıl içinde hiçbir şey olmamış gibi hayatlarına devam edecekleri iddiaları ve beyanda bulunan kadınlara yönelik hakaretlerdi. Bu durum yalnızca bireysel saldırıları değil, kadınları susturan ve görünmez kılan tüm erkek egemen anlayışı bir kez daha açığa çıkardı.

Erkek egemen anlayışın en örgütlü olduğu alanlardan biri de kültür-sanat ve medya alanı. Yeşilçam'dan bugüne kadınlar sinemada, tiyatrodaki ve sahnede ya ikincil figür ya da erkek kahramanın hikâyesini tamamlayan bir dekor olarak var edildi. Kadın imgesi çoğunlukla pasif biçimde kuruldu: fedakâr anne, namuslu eş, masum sevgili ya da "düşmüş kadın." Çoğu zaman kadınların kendi arzusu, kararları, politik ve toplumsal talepleri temsil edilmedi. Kamera dili ve erkek bakışı, kadın bedenini cinsel çekicilik üzerinden nesneleştirdi. Kadınların onlarca yıl boyunca tek tük açıklamaları ve sahne arkasındaki tacizi, tecavüzü teşhir etmeleri magazin haberleri olarak gündeme düştü; birçoğunun sesi ise bugün sanal medyada daha açıkça gördüğümüz "erkek dayanışması" tarafından boğuldu.

Bugün de benzer pratiklerle karşı karşı-

yayız. Kadınlar deneyimlerini paylaştıkça, erkekler "masumiyet karinesi"ni kalkan haline getiriyor. "Suç ispatlanana kadar kişi masumdur" söylemi, "kadınlar da masum değil" veya "hiçbirimiz masum değiliz" argümanlarıyla birleşerek erkekliğin üzerini örtmeye yelteniyor. Öyle ki 15 yaşında çalıştırılırken katledilen Hilal için dahi faili değil, Hilal'i suçlayan bir tavır sergileniyor. Failler, statülerini ve konumlarını korumak için birbirine sahip çıkıyor. Erkek egemen düzen, her kriz anında kendini koruma refleksiyle örgütlü hareket ediyor.

Devlet politikalarının desteğiyle bu erkek egemenliğin krizleri aşması ise esaslı sorunlar olmuyor. Cinsel saldırı ve taciz davaları yıllarca sürüyor; süreçler kadınlar için bir işkenceye dönüşüyor. Çoğu dava açılmadan kapatılıyor, açılanların önemli bir kısmı ise failler lehine sonuçlanıyor. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması gibi uygulamalarla failler serbest bırakılıyor. Böylece erkekler, yargılanmayacaklarını ve hesap vermeyeceklerini bilerek daha da cesaretlendiriliyor.

Bunun karşısında, ezilen ve sömürülen; kazanılmış haklarını dahi kullanamayan, tüm yaşamı saldırı altında olan kadınlar ne yapıyor? Ya susmak zorunda kalıyorlar ya sonuç alamayacaklarını bile bile hukukî süreç başlatıyorlar ya da kendilerini suçlayarak ve yüklerini taşıyarak senelerce bekledikten sonra cesaret bulup faili ifşa etme yöntemine yöneliyorlar.

Ifşaların ise genellikle kısa vadeli sonuçları oluyor. Bazı failler projelerden çıkarılıyor, iş sözleşmeleri askıya alınıyor ya da nadiren sosyal çevresinden bir süre uzaklaşıyor. Ancak uzun vadede, tıpkı Ozan Güven ve Ahmet Kural örneklerinde olduğu gibi, failler hayatlarına kaldıkları

yerden devam ediyor. Kadınlar ise ifşa sonrasında uzun yıllar boyunca çetrefilli bir yol yürüyor. Uzun süre hareket edememiş olmanın utancıyla yüzleşiyor ve daimî olarak kendilerini açıklamak zorunda kalıyorlar. Örgütlü bir yaşam içerisinde değillerse, büyük oranda yalnızlaşıyorlar. Belirli sektörlerdeki ifşalarda ise ciddi bir işsizlik riski ile karşı karşıya kalıyorlar. Güvencesizlik ve yoksulluk içinde çalışırken nüfuz ve statü sahibi bir erkeği karşılarına almanın ekonomik sonuçlarını göğüslemek zorunda kalıyorlar. Bununla birlikte psikolojik olarak oldukça yıpratıcı bir süreçten geçen kadınlar, faillerin çoğu zaman ufak sıyrıklarla yaşamlarına dönmelerini izlemek durumunda kalıyor. Uzun vadede, bireysel olarak atılan ifşa adımı, kadının kendi yaşamını ortaya koyduğu ve ağır bir yükün altına girdiği bir süreç anlamına geliyor.

Kadınların ifşa dışında yol bulamamasının en önemli nedenlerinden biri ise örgütsüzlük. Kültür-sanat ve medya sektöründe meslek örgütlerinin zayıflığı ve sendikaların etkisizliği nedeniyle kadınlar, tüm bu süreçleri etkin işleyen mekanizmalar olmadan bireysel olarak göğüslemek zorunda kalıyorlar. Güvencesiz çalışma koşulları, işsizlik tehdidi ve yoksulluk, kadının sesini çıkarmasının önüne bir set gibi çekiliyor. Sektörde var olabilmenin koşulu çoğu zaman uyum sağlamak oluyor; kadınlar ya işlerini kaybetme korkusuyla susuyor ya da hak arama mücadelesinde yalnızlaşıyor.

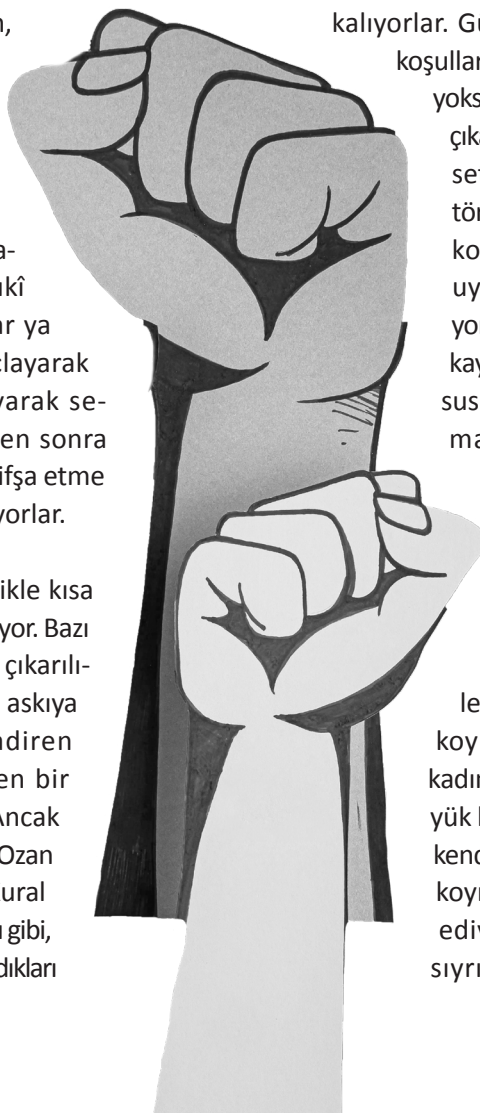
Böyle bir tabloda ifşa yöntemi, bir yandan failleri görünür kılıyor, ezilenin öfkesini ortaya koyuyor; öte yandan kadının omzuna ağır bir yük bindiriyor. Kadınlar kendi hayatlarını ortaya koymak pahasına ifşa ediyor, fail ise küçük sıyrıklarla kurtuluyor.

Ifşa, haklı öfkenin bir dışavurumu olsa da kalıcı bir mücadele hattı için tek başına yeterli olmuyor.

O halde asıl soruyu sormamız gerekiyor: Ne yapacağız? Erkek egemen anlayışı teşhir etmek ve bu adımı kendimiz ve ezilen tüm kadınlar için atmak önemli, ama yetmez. Kadınların kurtuluşu, tek tek erkekleri işaret etmekle değil, şiddeti ve tacizi üreten sistemi hedef almakla mümkündür. Failler, sistemin bir parçası olarak onunla uyumlu biçimde hareket ediyorlar. Cezasızlık politikalarından cesaret alarak aynı suçları tekrar tekrar işlemeye devam ediyorlar.

Bu saldırılara karşı güçlü bir karşı koyuşun en büyük aracı ise örgütlülük. Failleri teşhir etme pratiğinin, kadınların uzun süre yalnız taşıdıkları bir yük haline gelmesini engellemeliyiz. Birlikte yürümeli ve alanlarımızdaki erkek egemenlikle etkin biçimde mücadele etmek için mekanizmalar inşa etmeliyiz. Failden de onu koruyan sistemden de birlikte hesap sormalıyız. Çeşitli katmanlardan gelen bu saldırıları geri püskürtmenin başka bir yolu olmadığını biliyoruz. Ifşa yöntemi ezilenin öfkesini yansıtmaması bakımından bir güç aracı olsa da sınırlı fayda sağlıyor. Birçok kadının, özellikle işçi-emekçi kadınların elinde etkin bir araç olmadığını biliyoruz; ülkemizde ciddi bir yoksulluk içinde yaşayan birçok kadın bunun risk ve maliyetlerini tek başına göğüsleyebilecek durumda değil.

TC devleti "aile yılı" adı altında 10 yıllık bir plan hazırlayarak tüm bakanlıkları ile kadın düşmanı politikaları örgütlemeye, kadınların kazanılmış haklarına yeni bir saldırı dalgasına hazırlanıyor. Kadınlara ve kadınların kazanılmış haklarına yönelik saldırıların bu ekseninde artacağını biliyoruz. Evde, iş yerinde, sokakta, fabrikada, kampüste ve bulunduğumuz her alanda saldırılarla karşı karşıyayız. Tüm bu saldırılar karşısında örgütlü bir karşı koyuşu inşa etmek ve örgütlenmek bizim için bir tercih değil, bir zorunluluk. Nehirler akmak, güneş doğmak zorundaysa biz de savaşmak zorundayız.

EGEMENLERİN "DEMOKRASİ VE KARDEŞLİK" PELERİNİ

Mayıs ayında Devlet Bahçeli'nin önerisi üzerine sürecin yasal düzenlemelerle ilerlemesi için Meclis'te bir komisyonun kurulması gündeme gelmişti. PKK'nin sembolik silah bırakma töreninin ardından gözler devlet erkanının atacağı adıma çevrilmiş, hem PKK yöneticileri hem de DEM Parti İmralı Heyeti tarafından komisyonun kurulması yönünde çağrılar yapılmıştı. Komisyonun kurulması için Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş, MİT Başkanı İbrahim Kalın ve İmralı Heyeti Meclis'te bulunan siyasî partilerle görüşmeler yapmış ve 5 Ağustos'ta ilk toplantısını gerçekleştiren "Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu" kurulmuştu.

İyi Parti dışında Meclis'teki partileri temsil eden 51 kişilik komisyon ağustos ayı boyunca 7 kez bir araya geldi. Komisyon toplantılarında sürece dair yasal düzenlemeler, toplumsal barışın sağlanması, demokratikleşme adımları ve millî birlik konularının ele alındığı ifade edilmektedir. Ancak toplantıların "şeffaf" bir şekilde yürütülmemesi, sürecin nasıl gelişeceğine dair soru işaretlerine mahal vermektedir. Komisyonunda Türk hâkim sınıflarını temsil eden partilerin şovenist yaklaşımlarında kayda değer bir değişikliğin olmadığı açıktır. Bu anlamda toplantılarda ele alınan konuları, tartışmaları ve komisyondaki politik saflaşmaları incelemek önemlidir.

TOPLANTILARDA AÇIĞA ÇIKAN TUTUMLAR

Komisyonun ilk toplantısında DEM Parti Grup Başkanvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit, kalıcı barış için meşru ve kapsayıcı bir siyasal zemin gerektiğini savunurken komisyonun açılış konuşmasını yapan Numan Kurtulmuş, komisyonun yeni anayasa yapma görevi olmadığını, ancak kardeşlik ve dayanışma cümleleri kurmayı hedeflediğini belirtti. MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız ise Anayasa'nın ilk dört maddesinin değiştirilemeyeceğini vurgulamış ve geçmiş çözüm sürecinde yapılan yasal düzenlemelere atıfta bulunarak, bugün böyle bir yasaya ihtiyaç olmadığını ifade etti.

İkinci toplantıda İçişleri Bakanı Ali Yerli-

kaya, Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler ve MİT Başkanı İbrahim Kalın, PKK'nin silah bırakma süreciyle ilgili komisyona bilgi verdi. Toplantı, ulusal güvenliği ilgilendiren konular nedeniyle kapalı oturumda yapıldı ve tutanaklara 10 yıl gizlilik kararı getirildi.

Yedi saat süren üçüncü toplantıda komisyonunda bulunan partiler sürece dair önerilerini sundu. CHP, demokratikleşme adımlarının Kürt sorununun çözümündeki önemini vurgulayarak 29 maddelik bir demokratikleşme paketi sundu. Yine CHP Genel Başkan Yardımcısı Gökçe Gökçen, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'in dinlenmesini önerdi. CHP Diyarbakır vekili Sezgin Tanrikulu, çatışmalarda yaşamını yitirenlerin ailelerinin birlikte dinlenmesi gerektiğini belirtti. MHP'li Feti Yıldız, "yamalı bohça" eleştirisiyle infaz hukukunun yeniden düzenlenmesi gerektiğini savundu. DEM Parti'li Gülistan Koçyiğit, acıların yarıştirılmaması gerektiğini ve 1 Ekim'e kadar yasal düzenlemeler için bir taslak hazırlanmasını önerirken AKP'li Abdülhamit Gül, komisyonun anayasa yapım komisyonu olmadığını ve "terörsüz Türkiye" hedefiyle çalıştığını vurguladı.

Dördüncü ve beşinci toplantılarda Cumartesi Anneleri ve Barış Anneleri'nin talep ve görüşleri dinlendi. Barış anneleri Nezahat Teke ve Rebia Kıran'ın Kürtçe konuşma talebi Numan Kurtulmuş tarafından engellendi. Komisyon, süreçle ilgili kişi, kurum ve sivil toplum örgütlerini dinlemeye devam etti.

Altıncı toplantıda baro temsilcileri dinlendi ve 28 Ağustos'ta Türkiye Barolar Birliği ve hukukçuların dinlenmesi planlandı.

Son olarak yedinci toplantı iki oturum şeklinde düzenlendi. Eski meclis başkanlarından Hikmet Çetin, dağdan inen ve eylem yapmamış kişilerin affedilmesi ve topluma kazandırılması için yol açılması gerektiğini belirtti. AİHM kararlarının uygulanması, ifade özgürlüğünün güçlendirilmesi, adil infaz düzenlemeleri ve KHK ile ihraç edilenlerin durumuna yönelik öneriler tartışıldı. Ayrıca genel af gibi konuların hukuki çerçevede ele

alınması gerektiği belirtildi.

Özetleyelim; İktidar bloku komisyonun işleyişine yön vermektedir. AKP'nin yasal düzenlemelere dair "basamaklı ilerleme" formülünün altını çizmesi, PKK'nin her "olumlu" adımına karşılık mecliste siyasî ve hukuki adımların atılacağı şeklinde yorumlanmaktadır. Yine AKP'nin "ortak bir yol haritası çizme" isteği, PKK'ye ve üyelerine özel bir yasa hazırlanmasının planlanması gibi gelişmeler ılımlı bir izlenim uyandırmaktadır. Ancak iktidar kılığının atacağı adımların Kürt ulusal taleplerine hizmet etmeyeceği açıktır. Bahse konu olan siyasî ve hukuki adımlar "terörsüz Türkiye" başlığı altında tartışılmakta, Kürt ulusal haklarını konu etmemektedir. MHP'nin anayasanın ilk dört maddesinin tartışmaya kapalı olduğunu baştan belirtmesi iktidar blokunun "samimiyetinin" düzeyini göstermektedir.

Öte yandan İyi Parti Genel Başkanı Musavat Dervişoğlu, komisyonun Öcalan'ın ve PKK'nin taleplerini meşrulaştıracağını ileri sürüp Sevr ve BOP göndermesi yaparken, komisyonda "göz, kulak ve fren" vazifesiyle yer alan CHP de Öcalan'la görüşme fikrine mesafeli bir tutum almış ve komisyon kapsamında Öcalan'la görüşecek heyette yer almayacağını açıklamıştır.

DEM Parti ise "terörsüz Türkiye" tanımına karşı çıkarak sürecin "barış ve demokratik toplum süreci" olarak ifade edilmesini istemekte, yasal güvence ve PKK'liler için "eve dönüş yasası" gibi düzenlemelerin yürürlüğe girmesini, infaz yasası ve terörle mücadele yasasında değişiklik talep etmektedir. Bununla birlikte DEM Parti, komisyonun Abdullah Öcalan ile görüşmesi gerektiğini savunmakta ve bunun süreç için kritik olduğunu düşünmektedir. Bu temelde güven inşa eden demokratik adımlara ihtiyaç olduğunu ve 1 Ekim'e kadar bir çalışma takviminin hazırlanmasını önermektedir.

DEMOKRASİ VE KARDEŞLİK ADINA!

Bölgesel gelişmelerin zorunlu kıldığı "yeni süreç"le birlikte Türk hâkim sınıfları kitleleri kendi çıkarları doğrultusunda

konsolide edebilmek için faşizmi görünmez kılan bir demokrasi pelerini giymiştir. Sözde "demokrasi ve kardeşlik" adına kurulan komisyonda şovenizm yeniden üretilmektedir. AKP-MHP faşist blokunun "terörle mücadele" kapsamında ürettiği argümanlar komisyonun niteliğini ve yönünü açık etmektedir. DEM Parti ise sürecin verili şartlarına uygun, kendi içinde tutarlı politikalar belirlemektedir. Komisyon içerisindeki politik saflaşmada DEM Parti ile birlikte anılan CHP demokrasi vurgusu yapmaktadır ancak sürecin asıl muhatabı olan Öcalan'ın görüşmelere dahil edilmesine "mesafeli" yaklaşmaktadır. İyi Parti ise komisyonun dışında kalarak şovenizme katkı sunmaktadır. İktidar bloku komisyonun Öcalan'la görüşülmesi talebine ne keskin bir şekilde karşı çıkmıştır ne de onaylamıştır; kararı komisyona bırakmıştır. Denebilir ki, iktidar kılığı komisyon içerisinde dengeli bir pozisyon izlemeye çalışmaktadır. Ancak bu, iktidar blokunun gözlerini Kürt ulusal kazanımlarına ve haklarına göz dikmediği anlamına gelmez.

Elbette "yasal düzenlemelerin" hayata geçirilmesi söz konusudur. Ancak öngörülen yasal düzenlemeler Kürtlerin ulusal taleplerine cevap olmamaktadır. Anadilde eğitim, eşit yurttaşlık, Kürtçe'nin ikinci resmî dil olması gibi beklentiler komisyonda tartışmaya kapalıdır. Dahası, komisyonda Kürtçe konuşma talebinde bulunan Barış Anneleri dahi engellenmekte, Kürt illerinde iktidar blokunun "terörü bitirdik" temalı demagojik propagandaları yoğunlaşmakta, ateşkes kararına rağmen gerilla alanlarına yönelik bombardıman sürmekte, Batı illerinde Kürt işçilere yönelik ırkçı-faşist saldırılar organize edilmektedir. Elini verenin kolunu kapma siyaseti izleyen egemenler, komisyonun demokrasiyi ve barışı tesis etmek için değil, KUH'un varlığına son vermek için kurulduğunu açıkça beyan etmektedirler. Zira egemenlere göre "toplumsal huzur" yalnızca PKK'nin varlığına son vererek sağlanabilir (!) Egemenler, bölgesel gelişmelerle birlikte ipi sağlam kazığa bağlamışlardır. Ancak aynı durum KUH için geçerli değildir.

GAZZE'YE TOPYEKÛN SALDIRI, İSRAİL'E YEMEN'DEN FÜZELER

4 Ağustos'ta Gazze'yi topyekûn kuşatma planını onaylamasının ardından Siyonist yönetim, 22 Ağustos'ta bu planın askerî ayağını yaşama geçirmeye başladı. Özellikle Zeytun Mahallesi çevresinde yoğunlaşan işgal hareketinin bu aşaması Gazze'de yeni bir dönemin işareti oldu. "Şehrin dış mahallelerinde" askerî üslerin kurulduğunu açıklayan Ordu Sözcüsü Effie Defrin "İsrail Ordusu şu anda Gazze şehrinin çevresini kontrol altında tutuyor. Hamas'a verdiğimiz zararı daha da derinleştirerek halkın Hamas'a olan bağlılığını koparacağız." dedi.

İsrail ve ABD iş birliğiyle Gazze'nin Gazze'lilerden arındırılarak "yeni bir şehir yaratma" projesinin en güçlü adımı olan bu harekât esas olarak 7 Ekim sonrası başlayan işgalin en kapsamlı saldırılarının habercisi olmaktadır. Harekâtın ilk günlerinden itibaren verilen mesajlar ise "yardım araları" olarak tanımlanan geçici ateşkeslerin de artık olmayacağı yönünde oldu. Aylardır işgal saldırılarına karşı büyük bir direniş ile karşı karşıya kalan, her türlü teknik-teknolojik üstünlüğüne, uluslararası desteğe rağmen aldığı darbelerle adım atmakta zorlanan İsrail devleti saldırının dozajını artırmakta. Bu yeni saldırı aşaması, direniş karşısındaki acziyetin ve çaresizliğin beyanıdır bir anlamda. Haklı, meşru ve güçlü bir direnişin güçleri ise "son savaşçı kalıncaya kadar direniş sürecektir" iradesini haykırdı bir kez daha. Direniş nicel ve nitel kayıplara rağmen işgalci İsrail devletini aciz bir durumda bırakırken kapsamlı yeni saldırılar ilk günkü irade ile yanıtladı. 28 ve 29 Ağustos'ta Zeytun Mahallesinde İsrail askerlerine ağır kayıplar verdiren eylemler gerçekleştirildi. İsrail'in karşılığı sivillerin yoğun olduğu bölgelere yoğun hava saldırılarıyla onlarca kişiyi katletmek oldu. İnsani yardımları engellemeye de devam eden Siyonistler Gazze'lileri açlıkla kırmayı umuyor. Son bir hafta içinde 1000 kişi hastalanırken 17 kişi öldü.

YEMEN DİRENİŞİN GÜÇLÜ SESİ

7 Ekim'den bu yana İsrail'i direkt hedef

alan tek ülke konumundaki Yemen, 21 Ağustos'ta çok sayıda "Filistin 2" hipersonik füzelerle saldırı gerçekleştirdi. Husiler tarafından yapılan açıklamada "işgal altındaki Yafa (Tel Aviv) bölgesinde yer alan Lod (Ben Gurion) Havalimanı ve Askalan bölgesindeki askerî nokta başarıyla vuruldu." denildi.

Şii Ekseninin en güçlü ittifaklarından Yemen'in bu saldırıları iki bağlamda değerlendirilmelidir. Birincisi direnişe verilen açık destek, ikincisi açık destek zeminini de oluşturan bölgesel güç dengeleri.

Yemen'in önemli bir bölümünde Husiler iktidar gücüdür. Yemen halkının da büyük bölümü Gazze'nin işgaline kesin biçimde karşı. Buna karşın Husiler'in Yemen halkını temsil ettiğini söylemek yanlıştır. Toplumsal öfkeyi ve iç dinamiklerin ortaya çıkardığı koşulları değerlendiren Husiler 2014'te başkent Sana'yı ele geçirdiklerinde, "Halk Hareketi" olarak anılsa da gerçekte egemen güçler içindeki bir kliktir. Husiler bölgesel olarak da İran ile Şii eksenli ittifakın bir parçasıdır ve Rusya'nın pozisyonunu esas almaktadır. Bu anlamda anti ABD, anti İsrailci bir iktidar olarak şekillenmiştir. Dün ve bugün "Filistin'le dayanışma" amacıyla gerçekleşen saldırıların zemini de bu durumdur. Söylenebilir ki İsrail'e yönelik bu "dayanışma saldırıları" esas olarak Şii ekseninin stratejik çıkarlarının ürünüdür. Kızıldeniz'de de Husiler esas olarak ABD'yi ve AB emperyalistlerini hedef almakta, askerî ve ekonomik olarak bu odakları yıpratma taktiği uygulamaktadır. Bu emperyalistlerin ve Siyonizm'in radarında olan Yemen'in önümüzdeki günlerde de saldırılara uğraması beklenen gelişmelerdendir.

Şii Ekseni'nin, İran'dan sonraki en etkili gücü olan Husiler'in, İsrail ile İran arasındaki ateşkese karşın dinamik gücünü koruduğunu da gösteren son saldırılar hiç kuşkusuz düşmanı ciddi derecede rahatsız etmektedir. Nitekim Direniş Ekseni bileşenlerinden Esad'ı alaşağı eden, İran'ı sessiz kalmaya iten emperyalistlerin Yemen'e daha

fazla yönelme zemini bulduğu da bir gerçektir. Yemen bugüne kadar geri adım atmamış, saldırılara karşı direniş yolunda yürümeye devam etmiştir. Yemen sadece İsrail ve ABD tarafından değil, ABD'nin Orta Doğu'daki uşakları tarafından da defalarca hedef alınmıştır. Bunun devam etdiği de aşikardır. Ki zaten BAE ve S. Arabistan başta olmak üzere ABD uşağı Körfez ülkeleri fırsat buldukları her anda Husilere saldırmıştır. İç savaşta Husilere karşı Hadilerin öncülüğünde oluşturulan koalisyonda aktif konumlanan bu ülkeler efendileri ABD'nin çıkarlarını korumak için görev beklemeye devam ediyorlar.

"Direniş Ekseni"nin çıkarlarını esas alarak İsrail'e yönelik saldırılarına devam eden Husiler, bu saldırıları büyük bir kuşatma altında gerçekleştirmektedirler. Özellikle İran'ın yakın zamandaki sessizliği bu saldırıları daha bir görünür kılarken İsrail iç siyaseti ve iç kamuoyunda da bunun etkileri hissedilir düzeydedir. Şimdilik saldırıların kapsamı İsrail'i sarsacak düzeyde olmasa da politik ve psikolojik düzeyde önemli sonuçlar doğuruyor. Siyonistler tarafından her ne kadar gizlenmeye ve "püskürtüldü" karşı argümanlarıyla füze saldırıları önemsizleştirilmeye çalışılsa da İsrail iç kamuoyundaki endişeler bastırılmamaktadır. Özellikle son havalimanı ve askerî hedeflere yönelik saldırılar güvenlik algısını ve savaşın artan ekonomik boyutunu görünür kılmaktadır. İran saldırıları ile daha fazla derinleşen bu endişeler, Husilerin füze saldırılarıyla daha da artmaktadır. Düşük maliyetli "Filistin 2" füzelerinin yüz milyonlarca dolarlık hava savunma sistemlerini tüketmesi "asimetrik bir zaaf" olarak tartışılırken çalan sirenlerin, girilen sığınakların yarattığı psikolojik etki ise güvenlik kaygısı olarak derinleşmektedir. Bununla beraber özellikle Gazze'de son günlerde İsrail ordusunun aldığı kayıplarla beraber savaşın işgalci İsrail ordusu üzerinde de psikolojik yıkım yarattığı görülmektedir.

Uzun zamana yayılan bir direniş ve bu direnişi destekleyen eylemlerin yarattığı kayıplar ordu içinde de huzursuzluğu

derinleştirmektedir. Bu etkiyi, karşı saldırılarla tersine çevirmeye çalışan İsrail Yemen'e saldırı gerçekleştirdi. Yemen Başbakanı Ahmed Ghaleb al Rahawi ve kimi bakanların öldürüldüğü bir hava saldırısı gerçekleştirildi. Saldırı sonrası açıklama yapan Husi sözcüsü hem İsrail, hem de destekleyen ülkelere yönelik "bölgesel intikam" vurgusu yaptı. Elbette Gazze ile sınırlı olmayan, Gazze'ye yönelik dayanışma eylemlerinin de bir sonucu olarak saldırıya uğrayan Husi yönetiminin buna bir karşılık vereceğini önceki pratiklerinden görmekteyiz. Bunun boyutu ve kapsamının bölgesel çatışmanın dozajını belirleyeceği aşikardır.

Husilerin İsrail'in rahatını bozduğuna, onu sıkıştırdığına, yıprattığına dair kuşku yok. Nitekim hemen bütün ülke egemenlerinin en iyimser tabloda "kınamalarla" geçiştirdiği bir katliam, soykırım gerçeğinin olduğu Gazze'de Husilerin "Filistin" hipersonik füzeleri sadece fiili değil psikolojik bir etkide yaratmaktadır. Öte yandan "zayıflatılan" Şii Ekseninin en dinamik ögesi olan Husiler İsrail için stratejik bir tehdit oluşturma potansiyelini korumaktadır. Gazze'de ve stratejik hedefleri önünde engel oluşturan her şeye savaş açan Siyonist rejimin karşısında dişli bir düşmanı var. Türkiye'yi de içine alacak şekilde hemen bütün dünya ülkelerindeki egemen sınıfların silah satışlarına, diplomatik korumalarına, ekonomik iş birliklerine rağmen Husilerin İsrail'e yönelik eylemleri stratejik ve politik olarak önemlidir. Bununla birlikte Yemen halkının İsrail'e yönelik Husi saldırılarına desteği çatışmanın mevcut güç dengesi üzerindeki etkisini artırsa da saldırının gerçek doğasını akılda tutmak gerekir. Bu eylemler ABD'ye ve Siyonizm'e karşıdır, ama aynı zamanda Yemen gericiliğine dayanmaktadır. Gazze'nin çığlığına Husiler'den gelen destek bu bağlamda halkın doğrudan örgütlü iradesinden bağımsız jeopolitik hesapların bir tezahürüdür. Gerçek irade Gazze'deki soykırıma karşı Yemen halkının biriken ve sokağa taşan öfkesinde yatmaktadır. Önemli olan bunun gerçek temsiliyetinin sağlanabilmesidir.

Bariş Yolunda Uzlaşmazlık

Emperyalizme karşı mücadelenin koşulları günbegün gelişmektedir. Bunun ekonomik krizle bağı belirleyici olmakla birlikte, görünür hale gelmesi esas olarak siyasî çekişmelerde ortaya çıkmaktadır. Dünyanın birçok bölgesinde dünden çok daha fazla konuşulmakta olan savaş olasılığı halklara yönelik tehdidin de büyüdüğünü göstermektedir. Özellikle Filistin’de, Ukrayna ve Suriye’de bu ülke halklarına gerçekleşen saldırılar (bunlar sadece dışarıdan gelen saldırılar olarak anlaşılmamalı, içeriden gerçekleşen saldırılar da dikkate alınmalıdır) yakın gelecek için daha ağır bilançoların habercisi niteliğindedir. Katliam düzeyinde gerçekleşen saldırılardan sonra “barış” gündeme gelmekte, barış için yapılan görüşmelerde ise çıkmazlar yaşanmaktadır. Bunun en belirgin örneği Ukrayna için yapılan görüşmeler oldu. Ukrayna’daki ateşkesten barışa doğru ilerleyeceği varsayılan süreç de tıkanmış görünmektedir. Ne bugünden Nobel Barış Ödülü’nün sahibi ilan edilen Trump ne de Putin burada gerçek bir barış olanağı olduğuna inanmaktadır. Özellikle Avrupa’dan, Rusya’nın saldırganlığına dikkat çeken açıklamalar yapılmaktadır. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Trump’ın Putin tarafından yeniden oyuna getirilmiş olabileceğini söyleyerek sürecin “barış” yönünde ilerlediğine dair şüphelerini yineledi. Bu gerilimdeki temel tartışmaların Rusya’nın saldırısına ve ardından gelen işgaline dair farklı yorumlardan kaynaklandığını hatırlatmak gerekir. Bilindiği üzere, Ukrayna’daki mevcut işgal, Rusya tarafından “Batı destekli” bir darbenin gerçekleştiği ve adım adım Rusya’nın kuşatılmasının amaçlandığı iddiasıyla gerekçelendirilmiştir. Avrupa ise bu işgali, Rusya’nın Avrupa’ya yönelik saldırılarının bir parçası olarak değerlendirmektedir. Bugünkü tartışmalar da aynı argümanlar etrafında dönmektedir. Dolayısıyla “barış” görüşmelerindeki sözde ilerlemenin, herhangi bir çözüm üretmeden sürüp gittiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Dünya üzerinde savaş ve barış dengesindeki ani yükseliş ve alçalışlar, önümüzdeki günler için her türden tehdidin olası olduğunu göstermektedir. En başından itibaren ifade ettiğimiz gerçeği temel alarak bu gidişat karşısında bilinçli ve örgütlü hareket etmeyi başarmalıyız. Kuşkusuz zorlu bir yoldayız; başarısızlıkların halklar

için taşıdığı riskleri bilerek bu yolda sebat etmeyi öğrenmek zorundayız.

Ülkemizde de “barış” gündeminin öne çıkması, savaş ve barış dengesindeki sarsıcı gelişmelerin değerlendirilmesini özel bir önem haline getirmiştir. Emperyalizme karşı mücadelenin dinamiklerini, şartlarını ve olanaklarını tartıştığımız yerde, aynı zamanda barış gündemiyle sınıanan pratik bir süreç yaşamaktayız. “Barışa destek olmak”, “barış için ortak çalışmalar örgütlemek”, “demokratik haklar temelinde halkı haksız savaşa karşı birleştirmek” gibi ciddiyetle ele alınması gereken öneriler önümüzde durmaktadır. Bu önerilere doğru yanıt verebilmenin ve bu süreçte devrimci bir yolda ilerleyebilmenin birinci koşulu, gündeme gelen bu “barış söylemindeki yükselişi” doğru kavramaktır.

Trump’ın liderlik ettiği, hatta pratik olarak gerçekleştirmekte olduğunu iddia ettiği bu “barış” söyleminin gerçekliği nedir? Daha açık soralım: Dünyanın en gerici canavarları, barış maskesiyle hangi yeni katliamların kapısını aralamaktadırlar?

UKRAYNA İŞGALİ BİR MEYDAN OKUMAYDI

Ukrayna’nın Rusya tarafından işgaliyle başlayan süreç, tüm dünyada yeni bir savaş ikliminin oluştuğunu gösterdi. Tabii bu iklimin nedeninin işgal olduğu söylenemez. Ondan çok daha önce, dünya kapitalizmi derinleşen ekonomik krizin yarattığı aşılabilir sorunlarla boğuşmaya başlamıştı. Ukrayna meselesi bu krizin bir parçasıydı. Fakat bu parça önemsiz değildi; tersine, Rusya’nın yeni döneme bir emperyalist odak olarak hazırlıklı girdiğini ortaya koyan kritik bir gelişmeydi. Rusya’nın etkisizleştirilmesi politikası, işgalin kendisiyle ve daha da önemlisi işgalin sonuçlarıyla başarısızlığa uğradı. Rusya, kimi dönemlerde gerilese ve ekonomik-diplomatik bakımdan ağır yıpranmalar yaşasa da geri adım atmadı. Bugün, ABD ile doğrudan boy ölçüşecek güçte olmamakla birlikte, çok daha etkili bir konumlanmayla hareket ediyor ve ABD hegemonyasının zayıflamasında önemli bir rol üstleniyor. Orta Doğu’daki gelişmelerde geri planda kalmasına, hatta bu bölgeden uzaklaştırıldığına dair yorumlara rağmen Rusya Hindistan ve Çin ile verdiği ortak görüntülerde en kritik güç odaklarından biri olduğunu kanıtlamaktadır. Putin’in bir süre önce

Trump ile Alaska’da verdiği kare de bu görüntüyü pekiştirmişti. Avrupa’nın emperyalist güçlerinin bu fotoğraftan duyduğu rahatsızlığı, onların Trump ile yan yana geldiği karelerden de açıkça görmek mümkündür.

Bu durum bir yükselişin değil, bir gerileyişin göstergesi olarak değerlendirilmelidir. ABD hegemonyasının bir süredir gerilemekte olduğu iddiası, son dönemde somut biçimde görünür hale gelmiştir. Dünya ekonomik krizinin etkilerini hegemonya kaybıyla birlikte yaşayan ABD, Trump’ın saldırgan politikalarının sonuçsuz kalmasının ardından güven vermekten tamamen uzaklaşmıştır. Gümrük vergilerini artırarak ekonomik üstünlüğünü kanıtlama çabaları, savaş tehditleri, “büyük barışların mimarı” söylemleri sonuç vermemiş, ABD gerileyen güç imajını değiştirememiştir. Son olarak Venezuela’ya ait bir ticari gemiye “uyuşturucu taşıdığı” iddiasıyla ölümcül bir saldırı gerçekleştirmesi de bu sürecin bir parçasıdır. Venezuela Devlet Başkanı Maduro bunun ciddi bir tehdit olduğunu açıklarken BM yalnızca “durumun ciddi” olduğunu belirtmekle yetinmiş, bu açık “kanunsuzluğu” kınamamıştır. BM’nin bu tavrı, İsrail’in benzer ihlalleri karşısındaki çaresizliğini hatırlatmakta ve onun ABD hegemonyasının asli parçalarından biri olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Bu süreçte Çin ve çevresindeki güçler ise farklı bir tablo ortaya koymaktadır. Kriz koşulları onlar için de geçerlidir; ancak korunması gereken bir hegemonik konumları olmadığı için bu durum, onlar açısından bir yükseliş fırsatına dönüşmektedir. Şanghay İş Birliği Örgütü toplantısındaki görüntüler bu yorumu doğrulamaktadır. Ardından Çin, askerî kapasitesini sergilediği büyük bir törenle bu yükselen güç imajını pekiştirmiştir. Törende Putin’in yanı sıra Demokratik Kore Cumhuriyeti lideri Kim Jong Un da hazır bulunmuş; Endonezya, İran, Belarus, Özbekistan, Moğolistan, Sırbistan, Slovakya, Pakistan, Zimbabve, Kongo Cumhuriyeti ve Myanmar gibi ülkelerin liderleri de yer almıştır. Bu tablo, Çin’in yalnızca bölgesel değil, uluslararası ölçekte yükselen bir güç olarak konumlanışını gözler önüne sermektedir.

Oluşan bu görüntülerin arka planında, kapsamlı ve derinleşen ekonomik koşulların yeni özellikleri bulunmakta-

dır. Bugün barış gündemini ve siyasal etkilerini gözlemlediğimiz ekonomik kriz, gerçekte aşılammış ve aşılması da mümkün olmayan bir krizdir. Bu olguyu dikkate almadan yapılan değerlendirmeler, ya gerçek bir barıştan söz edildiği yanılsamasına ya da devrilemez, çok güçlü devletler karşısında çaresiz olduğumuz imajına teslim olmaya yol açacaktır.

HER BARIŞTA BİR ŞER

“Barış olanağına” dair bu gerilim ve tartışmalar, aslında son dönemdeki tüm barış girişimleri için geçerlidir. En ileri düzeyde dile getirildiğinde dahi barış, gerçek bir olanak olmaktan ziyade, olası fırsatların değerlendirilmesine konu edilen bir argüman olarak kalmaktadır.

Yakın tarihte yaşanan bütün barış deneyimleri bu gerçeği açıkça göstermektedir. Bu durumu, emperyalizm olgusundan hareketle değerlendirmek gerekir. Emperyalizmin hüküm sürdüğü koşullarda hiçbir coğrafyayı ondan bağımsız düşünmek için makul bir gerekçe yokken, bunu yapmamak büyük yanılgılara yol açmaktadır. Ülkemizdeki ve bölgemizdeki sözde barış girişimleri de emperyalizmden bağımsız ele alınmamalıdır. Öyle ki “artık yeter, çok savaştık; bundan sonra sonuç elde etmek için barışla hareket edelim” diyenlerin ve bu argümanla özellikle ezilen ulus halklarının hayal kırıklıklarına “ilaç” olmaya çalışanların, barışı emperyalizmden ayrı değerlendirmemizi istedikleri görülmektedir.

İleri sürülen “barışın” emperyalizmi “dışlayan” bir içerik taşıdığı iddiası bu bakımdan sorgulanmaya muhtaçtır. Biz böyle bir olasılığın bulunmadığını düşünüyoruz. Çünkü kim ne derse desin, barışın bir tarafı TC olduğu sürece, emperyalizme rağmen atılacak bir adım söz konusu olamaz. Elbette burada barışın diğer tarafının da “emperyalizme rağmen hareket ettiği” iddiası tartışmalıdır. Halihazırda yürütülen mücadelenin biçimlerinden ve elde edilen statülerin korunma ihtiyacından doğan çeşitli ilişkiler, ilgili örgütlerin ve kurumların sınıf karakterleri de göz önünde bulundurulduğunda, bu iddiayı doğru kabul etmek safdillik olacaktır. Belki “tam bağımlılık”tan, yani emperyalizmden tamamen bağımsız hiçbir özellik taşımamaktan söz edilemez; fakat ciddi ve hemen her alanda geliştirilmiş bir ilişkinin varlığı tartışmasızdır. Bu ilişki

Ek Esas, Uzlaşmalar Talidir

biçiminde “emperyalizme rağmen hareket” olanaksızdır. Dolayısıyla barış için yürütülen süreç de bu olanaksızlığın kapsamına dahildir.

KİMLERİN BARIŞI VE NE İÇİN BARIŞ

Emperyalizme rağmen barış iddiasının arkasında, Orta Doğu için tasarlanmış bir emperyalist planın geçersiz kılınması söylemi bulunmaktadır. Özellikle ABD ve yakın müttefiki İngiltere tarafından geliştirildiği ileri sürülen bu plana göre Türk, Arap ve Kürt toplulukları karşı karşıya getirilmekte; bu topluluklar arasında başarılılabir bir birlik olanaksız hale getirilmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, örneğin Kürtlerin “bağımsızlık” özleminin bu güçler tarafından kışkırtıldığı, buna paralel olarak da TC’nin Kürt ulusuna karşı saldırganlaştırdığı iddia edilmektedir. Benzer biçimde, Araplarla Türkler arasında da aynı türden bir kutuplaştırmaların teşvik edildiği savunulmaktadır. Bu bağlamda öne çıkan görüş, emperyalizme hizmet eden kutuplaşmanın artık sonlandırılması ve hatta emperyalizme rağmen birliğin mümkün kılınabileceğidir.

İlk bakışta bu yaklaşım, net, anlaşılır ve güçlü bir argüman gibi görünmektedir. Ancak söz konusu perspektif, bu toplulukların kendi içlerindeki gericiliği, halk düşmanlığını, birlik karşıtlığını ve emperyalizmle en ileri düzeyde geliştirilmiş iş birliklerini görmezden gelmektedir. Emperyalizmin birçok kötülüğün kaynağı olduğundan kuşku duyulamaz; hatta çoğu kötülüğün destekçisi olduğu da tartışmasız bir gerçektir. Bununla birlikte emperyalizm “yoktan bir düşmanlık” üretmek bakımından zayıftır, genel olarak da başarısızdır.

Sözü edilen toplulukların içinde her zaman hem egemen zorbarlar hem de ezilen mazlumlar vardı. Arapların Osmanlı’ya karşı isyanlarının arkasında emperyalist güçlerin bulunduğu doğrudur; ancak bu durum, isyanın haklı karakterini ortadan kaldırmaz. Emperyalistler, tıpkı başka coğrafyalarda olduğu gibi, haklı bir başkaldırıyı kendi çıkarlarına alet etmekten öteye gitmediler. Kürt ulusunun özellikle Irak’ta ve kısmen Türkiye’de bağımsızlık özleminin emperyalizm tarafından teşvik edildiği de inkâr edilemez bir olgudur. Ne var ki bu gerçeğin yanında daha temel bir gerçeklik vardır: Hem Irak’ta hem de Türkiye’de Kürtler, tüm temel hakla-

rından mahrum edilmiş, inkâr ve baskı koşullarında yaşamaya zorlanmışlardır. Bu nedenle isyan etmeleri haklıdır ve tıpkı diğer uluslar gibi isyanlarına destek aramaları doğaldır.

Tarihsel deneyim göstermektedir ki geçen yüzyıldan itibaren neredeyse hiçbir ulus dış yardıma başvurmadan ya da dış yardım almadan gerçek bir kurtuluşa ulaşamamıştır. Mücadelenin bir yerinde dayanışma, destek ya da teşvik gerçekleşmiştir. Burada asıl sorun, emperyalistlerin sağladığı desteğin niteliği ve bunun hangi sınıfsal güçler eliyle karşılık bulduğudur. Ezilen ulusların özgürlük mücadelesi, emperyalizmin çıkar hesaplarıyla kesiştiğinde kaçınılmaz bir çelişki doğar. Çünkü emperyalizm, hiçbir halkın özgürleşmesini istemez; yalnızca kendi çıkarlarına hizmet edecek ölçüde destek sunar. Dolayısıyla mesele, haklı ulusal direnişleri emperyalizmin “teşviki”ne indirgemek değil; bu direnişlerin kendi iç dinamiklerini, sınıfsal yönelimlerini ve halkçı karakterini öne çıkarmaktır.

Bugün de aynı yaklaşım geçerliliğini korumaktadır. Ezilen ulusların sosyalizme yönelmeyen, hatta tutarlı bir anti emperyalist çizgi geliştirmeyen mücadelesi, er ya da geç egemen sistemle kesişir ve onun bütününe tabi hale gelir. Günümüzde bu, doğrudan emperyalizme bağlı bir hareket geliştirmek demektir. Bu çerçevede Kürt Ulusal Hareketinin barış politikası hakkında söylenecek ilk şey şudur: Hareket, kendisinin ileri sürdüğü iddialardan bağımsız olarak emperyalizmin onayını almış bir barış süreci içinde bulunmaktadır. Ancak bu tespit, tek başına mahkûmiyet gerekçesi ya da mücadelenin tamamen kaybedilmiş olduğunun kanıtı sayılamaz. Kürt Ulusal Hareketinin hapisanede, tecrit altındaki lideri Öcalan, Türk ve Kürtlerin birliğinin ABD’ye ve İsrail’e rağmen gerçekleşmesi gerektiğini savunurken “anti emperyalist bir barış olanağı”ndan söz etmektedir. Ancak bu olanağın hangi yönleriyle anti emperyalist olacağına dair somut bir açıklama yapmamaktadır. Öcalan’ın vurgusu, esasen halk desteğini kazanma amacına hizmet eden bir siyasal iddia niteliğindedir. Oysa pratikte, gerek ABD gerekse İsrail, Kürt hareketinin varlığını ve olası bir barış sürecini kendileri açısından genellikle olumlu bir gelişme olarak görmektedir. Bu durum, “emperyalizme rağmen barış” söylemi ile

emperyalizmin çıkarları arasında açık bir çelişki olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla söz konusu tez, halkı ikna etmeye yönelik bir politik söylem olmakla birlikte, fiiliyatta emperyalizmin onayı dışında varlık kazanamayacak bir sürecin ideolojik kılıfı olmaktan öteye geçmemektedir. Bu tespitlerin önemli olduğu ve genelleştirilmesinin zorunlu bulunduğu açıktır. Sıklıkla “barış” için bir araya gelmekten söz edilen her durumda, barışa dair bu değerlendirmelerimiz tavrımızı açıklayan ve belirleyen esas noktalar olacaktır.

BARIŞIN KAPSAMI SINIRLI

Öncelikle barışın kapsamı konusunda netleşmek gerekir. Söz konusu olan barış, genel anlamda Kürt ulusu ile Türk devleti arasında bir barış değildir; çünkü bu süreçte Kürt ulusunun ulusal hakları gündemde değildir. Ulusal mücadelenin “radikal” taleplerini dile getiren PKK, kongre kararı ile kendini feshetmiştir. Bundan böyle, ancak izin verildiği ölçüde demokratik veya yasal zeminlerde “demokrasi” mücadelesi yürütecektir. Bu mücadelenin koşullara bağlı olarak şekilleneceği açıktır; zira sınırları esasen belirlenmiş bir siyasal çerçeve söz konusudur. Öcalan, bu çerçevenin zorlanabileceğini, aşılabileceğini ve yeni mücadele biçimleri denenerek bu yolda ilerlenebileceğini savunmaktadır. Kuşkusuz, devlet gerçek anlamda bir “egemen sınıf aygıtı” olmasaydı, halkın çıkarlarının tam ve sonuna kadar savunulması, “barış” koşullarında yürütülecek mücadelenin de ezilenler lehine sonuçlanmasını sağlayabilirdi. Ancak tam da bu olasılığın önünü kesmek için devlet, bütünüyle silahlı ve zora dayalı bir aygıt olarak varlık göstermektedir. Dolayısıyla Öcalan’ın ileri sürdüğü bu olanak, mevcut devlet gerçekliğiyle temelden çelişmektedir. Barışın devlet güçleriyle savaşı güçler arasında gerçekleşmekte olduğu bir gerçektir. O nedenle barış için oluşturulan ve adına “Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu” denen oluşumda sorun bütün yönleriyle tartışılmamaktadır. Sadece bu bakımdan bir değerlendirme yapıldığında bile barışın kapsamının olabildiğince dar tutulduğu görülüyor. Çünkü ulusal sorunun bir toplumsal sorun olduğu gerçeği fiilen inkâr ediliyor. Eli silah tutanların silahlarını terk etmeye zorlanmaları, sınırlandırılmış bir mücadeleye katılmaları yeterli kabul ediliyor. Bu nedenle barışa konu olması gereken ulusal sorun hakkında

hiçbir değerlendirme yapılmamakta. Gündeme geldiğinde ve hatta daha öncesinde bile daha çok konu edilmiş olan Anayasal düzenlemeler hakkında da bu komisyonun bir çalışması, değerlendirmesi bulunmuyor. Anayasa’nın değiştirilemez hükmü ile bağlı ilk dört maddesi bu konuda toplumsal barışın önündeki temel unsurlar olduğu halde “tartışılmaz” yaklaşımı halen geçerliliğini korumaktadır. Dolayısıyla kapsamı olabildiğince sınırlı tutulan “barış”ın devrimci-demokrat güçleri içermediği, onlara sadece destekçi rolü verildiği ortadadır.

Ulusal hareket ve destekleyicileri kapsamlı bir barış planı için hiçbir adım atmış değil. Bu konuda arzu edilen şey müzakere sürecinde hareketin zayıf olmamasıdır. Kapsama bu anlamda dahil olmak da hareketlerin kendilerini reddetmeleri anlamına gelir.

EMPERYALİZMİN “BARIŞ” İHTİYACI VE DAYATMASI

Oynanan bütün bu oyun, emperyalizmin “barış” ihtiyacından bağımsız değildir. ABD başta olmak üzere Batılı emperyalist güçler ve onların bölgedeki gerici iş birlikçileri, Orta Doğu’da görece bir istikrar sağlamayı amaçlamaktadır. Çünkü dünya çapındaki gelişmeler onların lehine işlememektedir. Saldırıların da, barıştan söz etmelerinin de nedeni budur. Ne Trump’ın ne de diğerlerinin “barışsever” olduğuna inanabiliriz; tıpkı Bahçeli ve Erdoğan’ın halkın çıkarını düşüneceklerine inanmadığımız gibi. Bu, kişiliklerinden değil, tamamen sınıfsal gerçeklikten kaynaklanan, objektif nedenleri olan bir sonuçtur. Orta Doğu’daki karmaşa belki hafifletilebilir; ancak asla bütünüyle çözülemez. Ezilen ulusların ve halkların mevcut gerici hegemonya altında haklarına kavuşabilmelerinin tek yolu, belki ölümcül, belki imkânsız görünen savaş yoludur. Bununla birlikte, özellikle Kürt halkının barışa, demokrasiye, kendi geleceğini tartışıp politikalar üretebileceği özgür koşullara duyduğu ihtiyaç tartışmasızdır. Bu nedenle, barışa endeksli olsun olmasın, emperyalist politikalarla kesişsin ya da kesişmesin, ezilen ulusların ve halkların demokratik kazanımları için verdikleri mücadeleleri desteklemek ihmal edilemez görevimizdir. Bu görevi devrimci bir bilinç, yöntem ve perspektifle yerine getirmekten geri duramayız.

SANAL MEDYA VE ŞOVENİZM: KÜRTLER YİNE HEDEFE

Son dönemde sanal medya platformlarında Kürtlere yönelik şoven söylemlerin gözle görülür biçimde arttığına tanık oluyoruz. Art arda yapılan paylaşımlar, “bu söylemler neden tam da şimdi önümüze çıkıyor?” sorusunu akla getirir de şovenizmin kökenleri çok daha derinlere uzanıyor ve günümüze kadar katlanarak gelmiş durumda. Yüz yıllık devlet aklının değişmediği, toplumsal bir dönüşümün yaşanmadığı koşullarda kökleşmiş şovenizmin yeniden üretilmesi şaşırtıcı değildir. Ancak günümüzde dikkat çeken nokta, bu söylemlerin sanal medya ortamlarında daha saldırgan, daha pervasız ve daha yaygın biçimde dolaşıma girmesidir. Bu durum, sanal medyanın sağladığı sahte güvenlik his-sinden, bireylerin kendilerini burada daha rahat ifade edebilmelerinden ve nefret söylemlerinin hızla yayılabilme kapasitesinden kaynaklanmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Bengi Başer’in yaptığı bir sanal medya paylaşımı geniş tartışmalara yol açtı. Başer, “Hırtlar Vadisi” yazılı bir çizimle birlikte, “Sokak hayvanlarını yok etmek için harcadığınız enerjiyi, şu insan alt türlerini ıslah etmek için harcasanız ya!.. #Katliam-YasasınaHayır” ifadelerini kullandı. Bu paylaşım kısa sürede yoğun tepki toplarken, sanal medya kullanıcılarını da ikiye böldü. Bazı kullanıcılar paylaşımın doğrudan Kürtlere yönelik olduğunu ifade ederken, bazıları ise “neden üzerinize alındınız, demek ki öylesiniz” şeklindeki tepkilerle aslında şovenizmi yeniden üretti.

Bu yaklaşım, faşizan zihniyetin en bilindik yöntemlerinden biridir: Hedef alınan halkı suçlu ilan ederek hem saldırıyı meşrulaştırmak hem de mağduru fail konumuna düşürmek. Böylece şovenizm yalnızca savunulmaz, aynı zamanda tersyüz edilerek yeniden üretilir. Kürtlere yönelen nefret dilini eleştirmek yerine “demek ki öylesiniz” söylemine sığınmak, saldırıyı normalleştirdiği gibi inkâr ve imha siyasetine gönüllü bir destek sunmanın örtük bir biçimini oluşturur.

Bir başka örnek ise İlber Ortaylı’dan geldi. Ortaylı, “Su savaşları” başlıklı köşe

yazısında Fırat ve Dicle havzalarında boşalan köylere Uygurlu çiftçiler ve Kırgız hayvancılarının yerleştirilmesi gerektiğini ileri sürdü. Bu öneri, yüzyılda masum bir “tarım ve yerleşim planı” gibi sunulsa da, gerçekte çok daha derin bir politik arka plana sahiptir. Kürt coğrafyasına dışarıdan nüfus aktarma fikri, yalnızca bir kalkınma önerisiymiş gibi sunulsa da gerçek öyle değildir; bu politikalar devletin uzun süredir farklı biçimlerde uyguladığı demografik mühendislik politikalarının güncel bir yansımasıdır. Ülkedeki farklı ulusal gerçekliklerin varlığına karşı devletlerin bu politikalara yöneldikleri tarihsel bir olgudur.

Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana uygulanan iskân politikaları, sürgünler ve zorunlu göçler, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerin demografik yapısını değiştirmeyi hedeflemiştir. 1930’lardan itibaren çıkarılan İskân Kanunları, halkın kendi topraklarından koparılması ve farklı bölgelerde dağıtılması üzerine kuruluydu. 1990’larda binlerce köyün zorla boşaltılması, milyonlarca insanın göç etmek zorunda kalması da aynı politikanın başka bir biçimiydi. Ortaylı’nın sözleri, işte bu tarihsel sürekliliğin günümüzdeki yeniden üretimidir. Kuşkusuz bunun bir “aydın” tarafından, olağan ve masum bir öneri gibi dile getirilmesi de bu yeniden üretime dahildir. Bu aynı zamanda Kürt ulusunun tarihsel, kültürel ve toplumsal varlığını silikleştirme stratejisidir. Dolayısıyla Ortaylı’nın sözleri bireysel bir “akademik öneri” olarak değil, devletin inkâr ve imha siyasetine paralel bir ideolojik söylem olarak okunmalıdır.

Kürt halkının zorla göç ettirilmesi, kölelerinin yakılması, boşaltılması ve yerlerine farklı nüfusların yerleştirilmesi, TC’nin inkâr ve zorla asimilasyon siyasetinin en bilinen yöntemleridir. Ortaylı’nın sözleri, akademik bir analiz ya da teknik bir çözüm önerisi olmaktan çok, devletin bu tarihsel politikalarının günümüzde de hâlâ geçerli kılınmak istendiğinin açık bir göstergesidir. Toplumun geniş kesimlerinde her fırsatta hızla beliren şoven zihniyetin bu biçimde görünür hale gelmesi devletin inkârcı, şoven aklından bağımsız değildir.

Kürtlere yönelik nefret söylemi, yalnızca sanal medya linçleriyle sınırlı değildir; faili meçhullerden köy yakmalara, dil yasaklarından zorunlu asimilasyona kadar uzanan uzun bir devlet politikası zincirinin günümüzdeki yansımasıdır. Bu zincir, şovenizmin bireysel önyargılar veya anlık tepkilerden ibaret olmadığını; aksine kurumsal, tarihsel ve sistematik bir devlet pratiği olduğunu ortaya koymaktadır.

Sanal medya, bu politik sürekliliğin günümüzdeki en görünür mecrası olmaktan ibarettir. Burada şovenizm yalnızca yeniden üretilmekle kalmaz; aynı zamanda en çıplak, en saldırgan ve en denetimsiz biçimiyle dolaşıma sokulur. Böylelikle devletin resmî ideolojisi ile bireysel nefret söylemleri arasındaki sınırlar bulanıklaşır; toplumsal algı, dijital linç kültürü üzerinden sürekli yeniden biçimlendirilir. Şovenizm burada hızla normalleşir. Sanal medya, şovenizmin yalnızca bireysel düzeyde ifade edildiği bir alan değil, aynı zamanda örgütlü biçimde yönlendirildiği bir mecradır. Devletin ideolojik aygıtlarıyla uyumlu çalışan trol ağları, bot hesaplar ve gündem mühendisliği yöntemleri, şoven dili kitleselleştiren bir mekanizma işlevi görmektedir. Bu sayede belirli söylemler bir anda “toplumsal tepki” görünümüne kazanmakta, aslında devletin ideolojik çıkarlarına hizmet eden yapay bir konsensüs yaratılmakta, şovenizm devlet-toplum-sanal medya üçgeninde sürekli yeniden üretilmektedir.

Sanal medyada yayılan şoven dil, devlet politikalarından bağımsız değildir. Bugün yürütülen süreçlerde de egemen dil aynıdır; tarihsel bağlamda esaslı bir değişim göstermemiştir. Egemen dil aynı iken, toplumdaki dilin değişmesini beklemek gerçekçi değildir. Kitleler üzerindeki baskı aracı olan devlet aklı, 100 yıllık inkâr ve imha siyasetinin günümüzdeki sürdürücüsüdür. Daha geçtiğimiz günlerde Kürtçe konuşan bir ailenin saldırıya uğraması, Kürt mevsimlik işçilerin şiddete maruz kalması bunun güncel örnekleridir.

Değişen nedir? Toplumsal yapı ve iktisadi düzen aynı kaldıkça, hukukî, siyasî, kültürel ve ideolojik üstyapı da

bu temelden şekillenmeye devam etmektedir. Dolayısıyla mesele, yalnızca bireylerin sanal medyada “istediklerini söyleme özgürlüğü” değil; bireyleri şoven histeriyle besleyen ideolojik şekillenıştır. Bu sorun, bireysel değil toplumsal; münferit değil sistemsal bir sorundur. Ezilen uluslara, inançlara ve kimliklere yönelik yaklaşım, sistemin ne denli çürümüş olduğunu göstermektedir. Kürtler, Aleviler ve farklı inanç ile kimliklere sahip olanlar bu çelişkilerin en ağır sonuçlarını bedel ödeyerek deneyimlemektedir. Bugün sanal medyada yükselen şoven dil, bireysel öfke veya önyargı meselesi olmaktan öte; sistemin toplumsal bilinç üzerinde yarattığı yapısal bir sorundur. Egemen ideoloji, kitlelerin zihinlerini şekillendirir ve onları kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda yönlendirir. Devlet, ekonomik altyapıyı ve üretim ilişkilerini korumak amacıyla kültürel ve ideolojik araçları devreye sokar; şovenizm, ezilenlere yönelen nefret söylemi ve ayrımcılık bu mekanizmaların bir parçasıdır.

Mesele, sistemin kendi mantığıyla beslediği şoven histeri ve nefret kültürüdür. Dolayısıyla şovenizmle mücadele, yalnızca bireysel tepkilerle sınırlı kalmaz; bu mücadele, sistemin ideolojik altyapısını ve toplumsal ilişkilerini sorgulayan, sınıf bilincini yükselten ve örgütlü bir pratik içinde yürütülen bir sürecin parçası olmalıdır. Sessizlik, uyum ve kayıtsızlık doğrudan sistemin devamına hizmet eder; esas olan, bu yapıyı değiştirme iddiasıyla hareket etmek ve çözüm arayışını somut bir mücadele hattına dönüştürmektir. Bu noktada ezen–ezilen ayrımını esas almak, tarihi bu perspektifle değerlendirmek ve “haklı” ile “haksız” kavramlarına tarihsel bir içerik kazandırmak özel önemdedir. Tarihin, ezilenlerin kurtuluş için verdikleri mücadeleler üzerinden ilerlediği gerçeğini kavramak, günümüzün şoven histerilerine verilecek en sahici yanıtıdır. Çünkü tarihsel olarak güçsüzlüğe mahkûm olacak bu saldırılar karşısında devrimci tutum, yalnızca teşhir etmek değil, aynı zamanda kurtuluş mücadelesini örgütleme sorumluluğunu üstlenmektir.

DEMOKRASİ VE BARİŞ TALEBİ FAŞİZM DUVARINI NASIL AŞACAK!

TJA (Tevgera Jinen Azad) tarafından 24 Ağustos günü “Demokratik Toplum ve Barış” olarak adlandırılan sürece dair bir açıklama yapıldı. Yapılan açıklama devlet ve ulusal hareket tarafından geliştirilen sürece kadınların yaklaşımını, beklentisini ve görevlerini kısaca tariflemektedir.

Yaşanan sürece dair değerlendirmelerimizi gazetemizin daha önceki sayılarında da yer verdik. Zira gelişmeler sadece ulusal hareketi ve Kürt ulusunu bağlamamaktadır. Sınıf mücadelesinin, devrimci ve komünistlerin söz söylemek için değil sadece, kitleleri yaşananlarla ilgili doğru bilgilendirmek, sürecin açığa çıkardığı görevleri kavramak ve sorumlulukları tayin etmek açısından belirleyici önemdedir. Sözü edilen “barış”, “demokrasi”, “eşitlik”, “özgürlük” gibi talepler bugün Türkiye’de yaşayan tüm toplumsal kesimlerin sorunudur ve bunlar uğruna mücadelenin geliştirilmesi ancak bu taleplerin somut anlamını anlamak ve anlatmakla mümkündür.

TJA tarafından yapılan açıklamanın tamamı da bu taleplere dayanmaktadır. Savaşın öznesi olan kadınların barışın da öznesi olması gerektiği ifade edilerek kadınların barışın inşa edilmesi, toplumsallaştırılması yönünde ciddi kazanımlar elde ettiği ifade edilmektedir. Kadınlar devlet tarafından yürütülen haksız savaşın bedelini en ağır biçimde ödedi. Sadece bedel ödeyerek değil, aynı zamanda bu savaşta mücadelesinin öznesi haline geldiler; bu nedenle barışın öznesi olma yönündeki irade belirlemesi bizim açımızdan anlaşılacak bir durum değildir. Tartışma ve değerlendirmeyi hak eden kısım da bizim açımızdan bu değildir. Yapılan açıklamaya damgasını vuran barış ve demokrasi beklentisidir.

İmralı Adası’na vurulan kilidin yıllar sonra büyük bir gürültüyle açılışının elbette bir nedeni vardı ve bu neden ifade edildiği gibi, halka anlatıldığı gibi bir barış ve demokrasi ihtiyacından kaynaklanmadı. En azından Türk egemen sınıfları açısından bu ihtiyacı belirleyen Kürt ulusunun eşit, demokratik yaşam

talebini karşılamak olmadığı bilinmektedir. Orta Doğu’da yaşanan gelişmeler, emperyalistlerin bölge çıkarları, TC’nin kendi iç krizi İmralı kilidinin açılmasına neden oldu. Devlet Bahçeli’nin DEM vekillerine uzattığı el bir sürecin başlangıcı değil, devlet tarafından planlanan bir sürecin sonucuydu.

Bu nedenledir ki bahsi edilen barış sürecinin inşası, oluşturulması ve sürdürülmesi niteliği değişmeyen bir devletin ve onu temsil eden iktidarın yönettiği, yönlendirdiği bir koşulda oluşmaktadır. Metinde “Bugün Türkiye’de; kadınlardan geniş işçi ve emekçi kesimlere, Alevilerden Kürt toplumuna, siyasî tutsaklardan gençlere, LGBT+ azınlıklaştırılmış gruplara kadar herkesin barışa ve demokrasiye ihtiyacı var.” denmektedir. Bugün ülkemizde yaşayan bu kesimlerin ciddi bir demokrasi ihtiyacı olduğu doğrudur; ancak bunun nasıl sağlanacağı sorusunun yanıtı farklıdır.

19 Mart sürecinde patlak veren kitle hareketinin temel taleplerinden biriydi demokrasi. Devletin baskılarıyla nefes alamaz hale gelen işçi-emekçilerin ve gençliğin bu haklı talebinin sokakta yankı bulduğu bir eylemsellik sürecine tanık olduk. Ancak mesele şudur ki bu talebin nasıl gerçekleştirileceğidir. TC’nin üzerinde yükseldiği ana temellerden biri de tek ulus, tek millet, tek bayrak, tek dil gibi başka ulus ve azınlıkları yok sayma üzerinedir. Bu bilindik gerçek bugün de geçerliliğini korumaktadır; çünkü demokratik devrim süreci henüz yaşanmamıştır ve doğal olarak mevcut devlet iktidarı yıkılmamıştır. Bu gerçek, temsil ettiği sınıf olan gerici, zorba ve sömürücü sınıfların varlığını ve onların çıkarlarını korumakla yükümlü TC devletinin niteliğinin devam ettiğini de göstermektedir. Bu temsil ettiği sınıfların çıkarlarını korumak için dönem dönem demokrasi ve barış sözcülüğüne soyunmasının önünde engel değildir; aksine varlığını sürdürmek ve korumak için bunları yüksek sesle dillendirmekten, hatta belli kırıntı haklar tanımaktan da geri durmaz. Ancak bu hakların kalıcı değil geçici olduğu bilinmelidir ve yine zamanı geldiğinde çıkarları için bu ve

rilmiş hakları gasbetmekte de bir sorun görmemektedir. Bu nedenledir ki faşist iktidarın hüküm sürdüğü koşullarda kalıcı demokratik haklardan söz etmek halkı manipüle etmekten başka bir şey değildir. Yine bu çerçevede şunu da belirtmek gerekir ki sorunu devletin niteliği sorunundan kopartıldığında “tüm anti demokratik uygulamaların temeli olarak 1982 Anayasası’nı” neden göstermek ve bunun birtakım maddelerinin çözümünün demokrasiye kapı aralayacağına inanmak mümkün müdür?

Açıklamanın diğer bir kısmında; “Kürt özgürlük hareketi, bugüne kadar olduğu gibi, bugün de barış programını Türkiye’nin tüm ezilenleri, sömürülenleri ve mücadele edenleri için ortak bir sol-sosyalist çizgi olarak inşa etme konusunda kararlıdır” denilmekte.

Lenin yoldaşın barış konusunda yaptığı tespit bizim soruna nasıl yaklaşmamız gerektiğini öğretmektedir: “Savaşların sona erdirilmesi, uluslar arasında barış, yağmaya ve zora son verilmesi bütün bunlar bizim idealimiz; ama bu ideal, doğrudan ve ivedi bir devrim çağrısının eşliği olmazsa, burjuva safsatacılarının yığınları ayartmasına yarar. Böyle bir propaganda için insanın gereksindiği tek şey, devrimci çalışmayı hem doğrudan doğruya (hatta ilgili makamlara bilgi aktarmaya varıncaya dek) hem dolaylı olarak önlemeye çalışan oportünistlerle, burjuvazinin dostlarıyla ilişkisini kesmektir.”

Açıklamada bahsi geçen “sol-sosyalist” çizgi ile ifade edilmek istenen nedir belirsizdir. Beklentimiz bu kısa metinde konu edilen çizginin açılımı değildir ama “sol ve sosyalist” denilen çizgi terk edileli uzun zaman olmuştur. Bu terkin en son tekrarı Abdullah Öcalan’ın 27 Şubat’ta kamuoyuna açıklanan metninde olmuştur. Ulusal hareketin sosyalist bir çizgi de olmadığı bilinen bir gerçektir; ancak 27 Şubat metninde yer alan bu çizginin terki değil, sosyalizm hedefinin mevcut çağda gerçekçi bir hedef olmadığına ifade edilmesidir. Ve hatta bırakalım sosyalizmin inkârını, kendi varlığının inkârına yönelen bir yaklaşımı, çizgiyi ve

perspektifi gördük. Sınıf mücadelesinin reddini içeren çağrı metnini hatırlarsak açıklamada yer alan bu ifadelerin ne kadar gerçek dışı olduğunu da anlarız.

“Ortak bir çizgi inşa” etme koşulları gelinen aşamada ancak sınıf mücadelesinin reddini savunan çizgiyle ortaklaşanlar açısından mümkün olacaktır. Her şeye rağmen demokrasi ve barış mümkün diyenlerin oluşturacağı bu ortak çizginin zemini tasfiyecilik olacaktır ve bu ortaklığın sözü edildiği gibi ezilen ve sömürülenlere armağan edebileceği gerçek anlamda bir demokrasi mümkün olmayacaktır.

“... Zira başarısız olan, yeşertilemeyen her barış sürecinden sonra daha güçlü bir militarizm, savaş, şiddet, şovenizm ve milliyetçilik dalgası yükselir, tam da bu nedenle son 10 yılda muazzam bir yıkım sürecinden geçtik.” (TJA açıklamasından) Birincisi şunu belirtmek gerekir ki “başarısız” süreçlerin sorumlusu devlettir ve akabinde daha dizginsiz saldırılara yönelmesi de doğası gereğidir. Bu sorumluluğun ve suçun esas failinin ifade edilmesinden imtina edilmesi bu dönemin bir politikasıdır. Kürt ulusu son on yıl değil Türk devletinin kuruluşundan itibaren ilhakçı bir tahakküm altında yaşamakta, en temel ulusal hakları gasbedilmekte, demokratikleşmenin aksine ağır bir devlet terörü ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Devlet savaşın yükseldiği koşullarda daha ağır saldırılar gerçekleştirmiş, Kürt ulusunun iradesini kırmak, parçalamak ve teslim almak için her türlü yöntemi, aracı denemiştir. İlhak ve haksız savaştan vazgeçmesi gereken devlettir ve bu konuda çağrının doğru adrese yapılması gerekir.

Halihazırda kurulan komisyonun ömrünü, yürütülen barış görüşmelerinin daha ne kadar süre devam edeceğini devlet belirleyecek. Bunun için önce emperyalist efendilerinin bölgesel çıkarlarını gözetecek ve ardından kendisine mevcut pastadan verilecek paya bakacak. Bu pastada Kürtlerin ulusal haklarının olmadığını açıklar.

İNSAN TOPLUMU, HASTALIKLARDAN KURTULABİLECEK Mİ?

İnsan tarih boyunca, evrenin hareket yasalarını anlamayan çalışmış ve bilincin ürünü olarak ortaya çıkan çevresine olan farkındalığının sınırları, bilincinin gelişim aşamaları ile paralel olarak genişlemiştir. Farkındalık ve eleştiri yeteneği, insanın kendisini ve çevresini yalnızca anlamakla kalmayıp, değiştirme kabiliyeti geliştirmesini de sağlamıştır. Yani diyebiliriz ki insanın türünü tanımlamasına olanak veren temel olgular kendisinin ve çevresinin farkında olması, onu ihtiyaçlarına göre değişime uğratması, pratikten açığa çıkan bilgiyi nesiller boyu aktarabilmesi, üretim gerçekleştirebilme becerisinin olmasıdır.

İnsan bilincinin ve insanın tarihsel gelişimi, aynı zamanda insana bir bilgibiri-kim sağlama olanağı vermiştir. Çevreye dair artan bilgi havuzu ise daha fazla müdahale ve değişim olanaklarını da beraberinde getirmiştir. Bu değişim, tabiatın bilinçsiz hareketine, bilinçli müdahale gerçekleştirme pratiğinin ürünü olarak ortaya çıkmıştır; ancak bilinçli hareket henüz tabiatın kudretinin yanında oldukça çelimsiz kalmaktadır. İnsan toplumunun varlığını tehdit altına alan çelişkiler ne yeterince gündemdedir ne de çözüme yakındır. Toplumsal varlığı tehdit altına alan sorunlara müdahale etmesi için gereken yoğunlaşma yetersizdir çünkü toplu-

munun yapısına dair çelişkiler henüz belirleyici durumdadır, bu çelişkileri çözmeden de tabiatı etkin biçimde değiştirme mücadelesi vermesinin yolu yoktur. İnsan toplumunun gerçek bir toplum haline dönüşmeden yani tüm faaliyetlerini toplumsallaştırmadan varlığını tehdit altına alan çelişkilere yoğunlaşması pek mümkün değildir.

İnsan toplumunun bugün veya gelecekte bir bütün olarak varlığını tehdit eden onlarca faktör bulunmaktadır. Bunların bazıları tabiat kaynaklıdır ve insanın bu sorunlara bugünden bakıldığında alabileceği pek bir önlem de yoktur. Ciddi kozmolojik olaylar, bunun en büyük örneğidir. Güneşte kimi nükleer aktivitelerin artması sonucu artan radyasyonun bir iç gezegen olan dünyayı yaşanmayacak hale getirmesi, büyük ölçekli asteroitlerin bombardımanı gibi olgular oldukça mümkündür ve insan faaliyetlerinin dışında yer alan tehditlerdir. Her ne kadar bugünden yarına böyle bir tehdit görünmese de güneş sistemimize dahi bilgimizin ve müdahale yeteneklerimizin sınırlılığı, insan toplumu için varlık sorunu açığa çıkarmaktadır ya da insan kaynaklı olarak küresel iklim değişikliği gibi olgular, daha kısa vadede insan toplumu için bir varlık sorunu açığa çıkarmaktadır. İnsan faaliyetleri, kendi toplumsal varlığına yönelik bu tehditleri ortadan

kaldırmak bir yana, var olan yapısı ile bu tehditleri büyütürken ilerlemektedir. Nükleer felaketler ve askerî faaliyetler, halk sağlığını tehdit edecek biçimde gezegenin her köşesinde talan gerçekleştirilmek yine bu olgular arasındadır.

Bunlardan belki de en önemlisi, birey ve halk sağlığının güvence altına alınma sorunudur. Öyle ki insan toplumunun ortaya çıkışından bugüne varlığını devam ettiren, henüz daha istatistiklerde ölüm oranlarına önemli etkisi olan yaygın hastalıklar mevcuttur.

İNSAN VÜCUDUNUN VE HASTALIKLARIN EVRİMİ

İnsan vücudu bir organizma olarak, yaşamsal faaliyetlerini sürdürecekt biçimde çeşitli sistemlerden oluşur. Bu sistemler, karmaşık biçimde insanın yaşamsal faaliyetlerini düzenlerken bir diğer yandan da sürekli olarak nesiller boyu değişime uğrar. Bu değişimlere kaynaklık eden temelde iki olgu vardır, birincisi genetik mutasyon veya hatalar, ikincisi ise çevresel faktörlerdir. İkinci olgunun ne biçimde etki ettiğine dair tartışmalar henüz devam ediyor olsa da bu faktörün evrim sürecinde ciddi bir etkisi olduğuna dair bilimsel kanı gittikçe olgunlaşmaktadır.

Her nesil değişiminde veya bir nesil içe-

risinde milyonlarca kez, genetik hatalar ve mutasyonlar oluşur. Kimi zaman bu mutasyonların etkileri bir birey fenotipinde direk göze çarparken kimi zaman özel bir incelemeye maruz bırakılmadığı sürece fark dahi edilemez. Her bireyin birbirinden farklı fiziksel özelliklerde olması, bu genetik ve çevresel farklılıklardan ileri gelir. Dolayısıyla aslında organizmalar, mükemmel işleyen bir makineler topluluğu değildir, içerisinde birçok hata ve bir diğerinden çok fazla farklılık barındırır. Bu mutasyonlar içerisinde faydalı olanlar yani süpervital mutasyonlar taşıyanlar, çevreye karşı bireyi avantajlı kılacak mutasyonlara sahip olan bireyler çoğalma eğilimi gösterirken zararlı ya da bireyi tabiat karşısında daha dezavantajlı durumda bırakan mutasyonlara sahip olanlar hep daha küçük bir yüzdeliğe hapsolür. İnsanı ortaya çıkaran tarihsel gelişim de bir ölçüde bu biçimde gerçekleşmiştir.

İnsan ortaya çıktıktan sonra elbette evrim durmamıştır, bugün dahi devam etmektedir. Aynı zamanda evrim ve değişim, her organizmada geçmişin izlerini de bir ölçüde bırakır. Yani, her zaman için faydalı mutasyonlar gelişmeyebilir, gelişse dahi organizmanın varlığında büyük sıçramalara yol açmayabilir. Ya da her zararlı mutasyon, birkaç nesil gibi kısa bir süre içerisinde yok olmayabilir. Yani evrim süreci karmaşık bir süreçtir,

kimi organizmalar özellikle küçük ölçekli olanlar daha hızlı evrim geçirebilir, ancak kimilerinin fenotiplerinde binlerce yıl bir değişim görünmeyebilir. Bir avcı evrim geçirir ve daha büyük pençelere sahip olan bireyler hâkim hale gelmeye başlarsa bir av topluluğunda da daha hızlı koşan bireyler avantaj sağlayarak baskın hale gelebilir. Yani bir biçimde çevresel koşullar da evrimin ne yönde ilerleyeceğini tayin eder. Aynı olgu insan için de geçerlidir. Beslenme alışkanlığı değiştikçe, diş yapısı da değişebilir nesiller içerisinde. Kullanmadığı tüm organlar birer dezavantaj haline geleceği için, tüm bunlar nesiller içerisinde körelebilir. Ancak tüm bu değişim süreci içerisinde, genetik değişimlerin ve mutasyonların tümünü öngörerek engellemesi pek mümkün olmayacaktır. Yani insan tabiat karşısında kendisine avantaj ve dezavantaj sağlayacak birçok farklı özellikle dünyaya gelmeye devam edecektir.

Hastalık dediğimiz olgu da insan vücudunun bu mükemmel olmayan yaşam sisteminin bir bölümünü veya tümünü sektete uğratacak ve doğru çalışmasını engelleyecek faktörlerin tümüne verilen isimdir. Yani insan organizması için, faydalı olmayan mutasyonlar da bir yandan hastalık sınıfına girerken bir diğer yandan dışarıdan etki ederek yaşamsal faaliyetlerini olumsuz etkileyen faktörler de birer hastalıktır. Faydasız mutasyonlar bir organizma olarak bizimle birlikte var olmuştur, farklı biçimlerde var olmaya da devam edecektir. Vücudumuz olduğu andan itibaren bu hataları üretebilecek bir yapıdadır. Yararsız mutasyonların bir bölümü, bir biçimde bir sonraki nesle aktarılmazken bir bölümü ise nesiller boyu devam edebilir ya da yaşam döngümüzü etkileyecek dış faktörlere kimimiz yine genetik olarak yatkın olabilir, kimimizin vücut yapısı ise daha dirençli olabilir. Bu durum da yine genetik olarak nesiller boyu aktarılabilmektedir.

Hastalıklara yol açabilecek veya yaşamsal faaliyetleri etkileyecek mutasyonlar elbette büyük ölçüde rastgele gerçekleşir, bir kısmı ise çevresel koşullardan kaynaklanır. Ancak bugün geldiğimiz evrede, dezavantajlı mutasyonları öngörebilecek kimi teknikler geliştirilmiştir. Bu durum genellikle, soyağacında var olan zararlı mutasyonları tespit ederek gerçekleştirilmektedir. Aynı soyağacı üzerindeki bireyler üzerinde yapılan testler ile hangi genetik mutasyonların var olduğu ve bunların bir sonraki nesle ne biçimde aktarılabileceğine dair ön-

görü yapmak bugün için mümkündür. Elbette soyağacında bulunan tüm mutasyonlar tespit edilememektedir veya bir sonraki nesilde ortaya çıkacak tüm mutasyonlar da tespit edilememektedir. Ancak bir ölçüde kanı sağlamak için yeterli veri elde edilebilmektedir. Bu sayede de genetik hastalıkların bir bölümüne karşı hem bebeğin doğum öncesi döneminde hem de doğum sonrasında hızlı biçimde tedavi aşamasına geçilebilmektedir. Bununla beraber tedavi edilemeyecek veya bireyin uzun süreli yaşam kalitesini olumsuz etkileyecek genetik mutasyonlar tespit edildiği takdirde, gebeliğin sonlandırılması dahi önerilebilmektedir.

Bu durumlar, genelde yaşam faaliyetlerini olumsuz etkileyecek mutasyonlar için kullanılır. Aynı zamanda kimi hastalıklara genetik yatkınlığın olup olmadığı da öngörülebilir. Bunlardan en bilinenlerine örnek olarak kanser, şeker hastalığı, şizofreni, Alzheimer, kimi kalp hastalıkları gösterilebilir. Bunlar arasında yaygınlığı ve ölümcül olmasının yanı sıra en eski hastalıklardan biri kanserdir.

Kanser hastalığı, organizmanın ve DNA'nın olduğu her yerde görülebilir. Yani insana has bir hastalık değildir. Bir hücrede anomaliler olması mümkündür, kimi zaman bu mutasyonlar genetik veya dışsal faktörler aracılığı ile gerçekleşebilir. Normalde de günlük olarak hepimizin vücudunda bu anomaliler defalarca ortaya çıkabilir, ancak anomali kendisini yok edebilir, DNA'mız tümör baskılayıcı genler tarafından tamir edilebilir; ancak bu aşamalar sağlanamasa dahi genellikle bağışıklık sistemimiz tarafından tespit edilerek yok edilir. Bu durum biz farkında olmasak dahi, günde belki de yüz binlerce kez gerçekleşebilir. Ancak gerçekleşme sıklığı arttıkça, bazı kanser hücrelerinin gizlenmesi ve çoğalması da daha mümkün hale gelebilir. Ayrıca bu anomalilere karşı var olan en büyük silahımız olan bağışıklık sistemimiz zayıfladığı veya ortadan kalktığı takdirde, vücudumuz kanser gelişimine de hazırlanmış olur. Bu gibi koşullara, kanser hazırlayıcı koşullar denmesinin sebebi budur.

İnsan atalarında kanserin en eski tespiti 1,7 milyon yıl öncesine kadar dayanır. Yani aslında, modern insan dediğimiz insan türünün varlığından dahi önce bu hastalığın mevcut olduğu bilinmektedir. Ancak aradan geçen milyon yıl, insanlığın tümü ile bu hastalığın ölümcül etkilerinden kurtulmasını sağlayamamıştır.

Genetik olarak miras kalan veya yine genetik anomaliler üzerinden çıkan hastalıklar dışında, özellikle yayılım ve bulaşma açısından büyük riskler taşıyan, vücudumuzu yaşam alanlarına çevirirken bizlerin yaşamsal faaliyetlerini engelleyen veya sonlandıran organizmalar da mevcuttur. Bugün için, kitlesel yayılım olanağı bulan bu hastalıklar, insan toplumu için en önemli tehditler arasında görülmektedir.

BULAŞICI HASTALIKLAR VE ARTAN HALK SAĞLIĞI RİSKİ

İnsan tarihinde, belki de sonuçları ve tarihsel etkileri ile birlikte en büyük bulaşıcı hastalık vakaları arasında bilindiği gibi “Kara Ölüm” olarak adlandırılan kara veba hastalığı öne çıkmaktadır. 14. yüzyılın başında ortaya çıkan bu hastalık, Yersinia Pestis adı verilen bir bakterinin insan vücuduna yerleşerek özellikle akciğerlerde ve başkaca organlarda çoğalması sonucu nihayetinde çoklu organ yetmezliğine yol açarak ölüme sebep olan bir hastalıktır. Ticari faaliyetlerin gelişmeye başladığı 14. yüzyılın başlarında ortaya çıkan ve yayılan hastalık, özellikle Avrupa’da büyük bir yayılım göstererek 1346’dan 1353 yılına kadar 75 ila 200 milyon arasında insanın ölümüne yol açmıştır. Bu pandemi sonrası, özellikle kilisenin toplum üzerindeki etkisi zayıflamış ve sarsılmış, yerleşik ekonomik faaliyetlerde yaşanan durgunluk sonucu ticari faaliyetler artmış ve göç hareketleri yaşanmıştır. Bu olgular, büyük çaplı toplumsal değişimlere giden yolda birer nicel basamak haline gelmiştir.

Bunun dışında da tarihsel olarak bilinen büyük pandemilerin yani salgınların kökeni yine aynı organizmaya ve hastalığa dayanmaktadır. Örneğin Atina vebası M.Ö. 400’lü yıllarda gerçekleşmiş ve hastalık sonucu tahmini olarak 100 bin insan ölmüştür. Bunun gibi birçok pandemi gerçekleşmiştir; bunlar arasında çiçek hastalığı, kızamık ve grip salgınları da bulunmaktadır.

Bu hastalıkların bir kısmı bugün için hayatımızda varlığını sürdürmeye ve ölümcül etkiler göstermeye devam etmektedir. Ancak pandemi biçiminde yayılımları, çeşitli tedavi gereçlerinin yayılması ile birlikte engellenebilmiştir.

Her ne kadar bakteriler gibi tümü ile canlı ve büyük ölçekli organizmalara karşı tedaviler daha etkin olabilse de virüs gibi, canlı bir organizma içerisinde uygun yaşam alanı olmadan canlılık

faaliyetleri göstermeyen bir organizmanın tedavisi genellikle daha zor olabilmektedir. Yakın zamanda yaşadığımız Covid-19 pandemisi ve ona yol açan korona virüsün yayılımı buna örnektir.

PANDEMİLER YAŞANMAYA DEVAM EDECEK Mİ?

İnsan vücudunun sürekli olarak hatalar üretebilen bir yapısının oluşu ve dış faktörlere sürekli olarak açık olması sebebiyle sürekli olarak hastalık tehdidi altında olacaktır. Bu hastalıkların bazen biçimi değişecektir, hastalıklar da bizimle birlikte evrim geçirmeye devam edecektir. Ancak asıl sorun, bu hastalıkların insan toplumunun geneli üzerinde etkilerinin nasıl olacağıdır.

Yakın zamanda yaşadığımız pandemi, bu konuda önemli dersler barındırmaktadır. Dünyaya hâkim olan emperyalistkapitalist sistem; hastalığın yayılmasını fırsat bilerek emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkilerde avantajlı hale gelebilecek politikalara dayanak yapmış, kendi ekonomik çıkarlarını önceleyerek işçi ve emekçileri üretim alanlarında sağlıksız koşullarda ve hiçbir önlem almadan çalışmaya zorlamıştır. Kimi yerlerde göstermelik ve faydasız önlemler alırken kimi zaman ise kendi çıkarlarına göre hastalığın yayılımını görmezden gelmiştir. Bir yandan pandemi fırsatı ile kendisine karşı gelişebilecek direnişlere karşı yasalar inşa ederek sokakları hak mücadelesine kapatmaya çalışmış; diğer yandan aşı, tedavi, test kiti gibi sağlık malzemelerine erişim dahi paralı ve ulaşılması zor hale getirilmiştir. Yani aslında yayılımı önlenemeyecek ve tedavisi geniş çaplı yapılarak kısa sürede sonlandırılacak bir hastalık, sonuçta birkaç yıl boyunca dünya üzerinde yayılım göstermeye devam etmiş, milyonlarca insan hayatını kaybetmiş ve on milyonlarca insan ise bu hastalığın yarattığı tahribatları üzerinde taşımaya devam etmektedir.

Bu sistem, insan toplumunun çıkarlarını ve varlık koşullarını önceleyen değil, kendi dar çıkarlarını ve kârını önceleyen bir sistemdir. Kendi iç çelişkileri için ve halkı daha fazla baskı altında tutmak için, talan ve sömürü için milyar dolarlar hızlı biçimde aktarılırken halk sağlığı konusunda umursamaz bir tavır veya göstermelik önlemler sergilemektedir. Yani bugün için, pandemilerin ve kitlesel ölümlerin en büyük kaynağı, var olan gerici sistemdir. İnsan toplumunun pandemilerden kurtulmasının ilk adımı, gerici sistemin kendisinden kurtulmaktan geçmektedir.

SURİYE'DE YÖNETİM KRİZİ VE AZINLIKLARIN ÖZ GÜCÜ

"Ordusu olmayan bir halkın hiçbir şeyi yoktur." **Mao Zedong**

Suriye meselesini ele almak gerçekten başlı başına büyük bir tahlil gerektirmektedir. Çünkü birçok halkın ve yapının bir arada yaşadığı ya da yaşamaya çalıştığı bir coğrafya olmakla birlikte birçok emperyalist aktörün de çıkar savaşı verdiği ve sürekli yeni ellerin oynandığı, aktörlerin ve figüranların sürekli değiştiği-değiştirildiği bir yer... Batı emperyalist güçlerin cirit attığı, Doğu emperyalist güçlerin ise tutunmaya çalıştığı Suriye toprakları üzerinde yaşayan halklar bu iki blokun

yaptığı bütün hamlelerin altında can çekişmek zorunda kalmaktadır. Birçok ötekileştirilmiş halkın yaşadığı Suriye'de mevcut yönetimden ve uygulamaların dan rahatsız olan Sünni inanca mensup seküler bir topluluk da azımsanmayacak sayıdadır. Bu ötekilerin içinde Aleviler, Kürtler ve Dürziler sürekli gündemde kalan halklardır.

Beşar Esad döneminde çıkan iç savaşın başında Dürziler ile Baas rejimi arasında bir anlaşma yapılmıştı. Bu anlaşmaya göre Dürziler Esad yönetimine karşı mücadele etmemeye karar verirken bunun karşılığı olarak da milis güçlerinin

dağıtılmaması ve Suriye ordusuna entegre olmaması hakkını kazanmışlardı. O dönemden Esad'ın yönetimi bıraktığı döneme kadar Dürziler; Suveyda, Der'a ve bazen de Kuneytra kırsalında o zamanın cihatçılarına karşı mücadele yürütmüşlerdir. Bu cihatçılara karşı, halkını savaşıyor koruyan Dürziler bu süreçte de savaş kabiliyetlerini geliştirmiş ve belirli miktarda mühimmat da elde etmişlerdir.

Bunları anlatmamızın sebebi şudur: Esad'ın gitmesiyle birlikte yönetimi devralan HTŞ çeteleri doğrudan öteki olan halklara saldırmış; korku, sindir-

me olmazsa da katletme taktikleriyle halkları esir almaya çalışmışlardır. Ancak düşündükleri gibi bir "öteki halk" ile karşılaşmayan HTŞ çeteleri bir avuç Dürzi gücüne yenilmiş ve geri çekilmiştir. Bunun üzerine HTŞ lideri El Colani gerici Arap Sünni aşiretlerini Dürzi militanların üzerine saldırtıp yıpratma ve imha savaşı başlatmıştır. Ancak savaş deneyimlerini sahada çok iyi kullanan Dürzi halkı bir var olma-yok olma savaşı vermiş; farklı gruplardan oluşan üç-dört bin militanla binlerce aşiret gücünün saldırılarını bertaraf etmiştir.

Burada şunu görmek şarttır: Emper-

yalistlerin satranç tahtaları kanlıdır. Bu tahtada hayatta kalmak isteyen halklar öz güçlerine güvenerek savunma hattı oluşturmalarıdır. Çünkü halkın ordusu demek gelecek bütün saldırı ve imha politikasını savuşturmak, halkı ve yaşam alanlarını savunmak demektir. Halkın ordusu demek kadınların ve kız çocuklarının köleleştirilememesi, cihatçıların savaşabileceğine inandıkları kişileri katledememesi demektir. Köle pazarlarının kadınların elleriyle imha edilmesi, çocukların özgürlükleri için küçük yaşta mücadele etmelerinin önünü açmak demektir halkın bir ordusunun olması... Böylece ezilen diğer halklar arasında güçlü bağların oluşması ve ortak mücadele hattının çizilmesi yönünde adımlar çok daha hızlı atılabilir.

Bunlarla birlikte Dürzi militanlara İsrail'in hava ve az da olsa kara desteği sunması gerçeği vardır. Burada İsrail'in ezilen halkların yanında olduğunu söyleyemeyiz tabii ki. Buradaki asıl mesele İsrail'in ve Batı emperyalistlerinin çeşitli milliyetlerden halkın bir arada yaşadığı güçlü bir Suriye ülkesi istememesidir. HTŞ'lilerin zaten her denileni yapması durumu akıl karıştırıcı olabilir. Çünkü bazen akla "Madem HTŞ İsrail'in her dediğini yapıyor, neden İsrail HTŞ'ye saldırıyor?" sorusu da gelebilir. Tabii ki bu sorunun cevabının birçok ayağı vardır ama en belirgin olanları şunlardır: İslami örgütlerin yönetimi aldıktan sonra ya da güçlendikten belli bir zaman sonra istenilen politikalara uymaması ve farklı ülkeler ile ittifak kurabilmeleri gerçeği (Taliban, Boko Haram ve bir nevi DAİŞ vs.). Diğer bir sebep ise İsrail sınırında Suriye'de bir siyasî birliktelikten doğabilecek güçlü ve muhalif bir ülkenin olma ihtimali... Bunu göze alamayan İsrail ve ABD emperyalizminin harekete geçmesi ve İsrail eliyle planlanan HTŞ saldırıları ve yine İsrail'in eliyle planlanan Dürzi direnişine bir destek harekâtı... Böylelikle yanı başında ufak devletçiklerin olduğu ve bu devletçiklerin doğrudan kendileriyle ilişkilenmesi durumu... Yine de bu durumlar Dürzi halkının yaptığı direnişe gölge düşürmez ve bir halk için ordunun ne kadar gerekli olduğunun önemini azaltmaz.

PEKİ YA ALEVİLER?

Kimsesiz kalan ve ordusuz olan Alevi, Hristiyan ve az da olsa Şii halkı her geçen gün yeni bir katliama maruz kalmaktadır. Bu katliamlar, önceki rejimle olan mücadelenin bütün ceremesini çeken Alevilere reva görülmektedir.

Adeta günah keçisi ilan edilen Alevilerin bir kesimi hiç silahlanmamışken bir kesimi de silahlarını teslim etmişlerdir. Önceden de birleşmemiş bir Alevi topluluğuyken şimdi de korku ve katliamların pençesinde yok olmaya mahkûm edilmektedirler. Birçok kez kanıtlanmış katliam görüntüleri varken uluslararası arenada sadece kınama ve katliamı kabul etme durumları yaşanmış, Aleviler yok olmakla karşı karşıya kalmışlardır. İnsan hakları örgütleri bu duruma karşı samimi bir tavır geliştirememiş, emperyalist ağababalarının güdümünden çıkmaya cesaret edememişlerdir. Alevi kurumları ise gerekli özveriyi gösterememiş, katliamın büyümesi karşısında çaresizlik sergilemişlerdir. Tüm bunlarla birlikte geleceklerini kendilerinin çizmeleri gerektiğini kavrayan ve içlerinde Alevilerin, Hristiyanların, Şiiilerin ve seküler Sünni halkın bulunduğu gruplar kurulmuş ve direnişe geçmişlerdir. Önceleri sayıları çok az olmasına rağmen birkaç başarılı operasyon yapmış olsalar da HTŞ çeteleri bunun intikamını halktan çok kötü bir şekilde almış ve 6-7 Mart katliamları gerçekleşmiştir. Sonraki günlerden bugüne kadar Sahil Kalkanı Tugayı (Esad-İran karşıtı), Suriye İslam Direnişi (İran-Hizbullah yanlısı), Suriye Halk Direnişi, Saraya el Cevad ve birkaç küçük grup kuruldu. Bunların birleşme ihtimallerinin zayıf olduğu, kimilerinin bünyesinde eski dönem askerlerin olduğu, İran yanlıları ile İsrail yanlılarının sürekli çekişme içinde oldukları söylenmektedir. Bu durumlar yaşanırken her gün kadın ve kız çocuklarının kaçırlıp köle edilmesi, tecavüze ve her türlü işkenceye maruz bırakılmaları gittikçe artmaktadır. Gördükleri her hak arama mücadelesini "Rejim artıkları" diye lanse eden ve çıkan her isyan sesini kanla bastıran HTŞ rejimi ve destekçileri Alevi halkını açlığa, susuzluğa mahkûm etmekte, köyleri yakıp kana bulamaktadır. Önceden gelen bütün mültecilere kapıları sonuna kadar açan TC, söz konusu Aleviler olunca, tabiri caizse kapılara kilit vurmuştur. Bütün girişimlere rağmen insani koridorların açılmasına razı olmamış ve bir kez daha katliamdan yana taraf olmuştur.

Yazı dizimizde en çok üzerinde durmak istediğimiz "Ordu" meselesinde Aleviler ve Hristiyanlar eksik kalmış, diğer ezilen kesimlerle iletişimi çok cılız tutmuşlardır. Oysaki tek çarenin, kendi öz güçlerine güvenerek direnişe geçmeleri ve diğer direniş gruplarıyla tek vücut halinde katliamcı zihniyetlere karşı harekete geçmek olduğunu kavramaları gerekmektedir. Bunu geç

olsa da anladılar ve Aleviler ile Hristiyanlardan oluşan büyük bir halk kesimi önceki dönemde emperyalist uşaklara karşı savaşmış ve birçok deneyim kazanılardan oluşan birlikler kurmuşlardır. Eski döneme fazlaca güvenmenin ceremesini çekmiş olsalar da bugünlerde katliamın karşısında susuldukça daha ileri giden bir cihatçı yapının karşısında ordulaşmanın ehemmiyetinin farkına varmışlardır. Bir yandan ordulaşırken bir yandan da Kürt ve Dürzi güçleriyle iletişimi artırmaktadırlar. Uluslar bir arada yaşamanın ve gerici güçlere karşı birlikte hareket etmenin bilincine varmalıdır. Bu bilinç onları olabildiğince emperyalist güçlere ve onların yerel kuklalarına karşı koruyabilecek kararlar almalarına vesile olacaktır. Bu kararların başında ise öz savunma ve öz yönetimler gelmektedir. Çünkü bir halkı korumak için gökten zembille ne bir ordu ne de devrimci güçler inecektir. Her ulus, geleceğini ancak öz gücüne güvenerek belirleyebilecektir.

SDG VE SON SÜREÇ

Suriye sahasında nicelik ve nitelik olarak en aktif güç olan SDG güçleri Suriye'deki HTŞ hükümetiyle birtakım toplantılar düzenledi. Toplantılar iki tarafın da taleplerindeki ısrardan kaynaklı olarak sürekli sekteye uğradı. El Colani liderliğindeki HTŞ güçleri SDG güçlerinin hem görüşmelerdeki etki gücünü kırabilmek hem de elinde bulundurduğu bölgelerin bazılarını geri kazanabilmek için başta Tışrin Barajı bölgesine ve Deyr ez-Zor bölgesine birkaç saldırı düzenlediler. Bu saldırılarda başarılı olamayan HTŞ güçleri geri çekilirken SDG güçleri bu mevzileri güçlendirme yoluna gitmiştir. Bu saldırılarda TC, HTŞ güçlerine hava istihbaratı sağlarken HTŞ içindeki aparatları olan Sultan Murat Tugayı, Nurettin Zengi Tugayı ve Türkistan İslam Partisi selefi gericilerini o bölgelere seferber etmiştir. Suriye sahasında en fazla katliam yapanlar içinde yer alan bu gruplar yakaladıkları esirleri türlü işkencelere maruz bırakmışlardır. Cerablus ve Menbiç arasında bir köprü olan Tışrin Barajı bölgesi stratejik anlamda önemli bir bölge olarak dikkat çekmektedir. Burayı ele geçiren güç, bölgeyi hâkimiyeti altına almakta zorlanmayacağı için iki tarafın da dikkati bu bölgeden ayrılmamaktadır.

Kürt halkı tarihî süreçte birçok kez katliama maruz kalmış olmasına rağmen bu topraklar Kürt halkının yaşam alanlarıdır. 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonraki süreçte kendi topraklarına yabancı olan Kürt halkı

bu sürece gelebilmek için birçok bedel ödemiştir. Halkların düşmanı emperyal güçler ve bölgedeki maşaları bu kazanımları yok etmek için birçok yöntem geliştirmektedir. Yaşadığımız süreçte Kürt halkının kazanımları tabii ki dikkat çeken boyutlara ulaşmakta, kendi askerî güçleri ve yönetsel anlayışları yavaş yavaş oturmaktadır. Suriye'deki en etkili aktör olan Kürt hareketine dair TC'nin saldırı planı, ABD emperyalizmi tarafından durdurulmuştur. Bunun sebebi tabii ki emperyalistlerin çıkar planlarıdır. Bu planlar dahilinde daha da güç kazanan SDG'yi gören TC hükümeti ve küçük ortakları PKK, İmralı ve DEM Parti ile görüşme sürecini başlatmışlardır. Bu sürece dair fikrimizi önceki sayımızda paylaşmıştık. Sürecin Suriye'deki yansımaları ise Kürt, Dürzi ve Alevi önderlerinin toplantılar gerçekleştirip ortak hareket edebilmenin yollarını aramak şeklinde tezahür etmiştir. Suriye tarihinde ilk defa bir araya gelen ve kendi gelecekleri için kararlar alabilen bu halklar HTŞ güçleri arasında tedirginlik yaşattı. Bu tedirginlik, Alevi dağlarında gerilla faaliyeti gösterenlere karşı Lazkiye-Tartus dağlarından yangınlar çıkarma, Tışrin ve Deyr ez-Zor hattına saldırma, Suveyda şehrini yağmalama şeklinde tezahür etse de üç saldırıda başarılı olamamıştır.

Suriye'deki hükümetin yönetmekten yoksun olduğu aşikârdır. Efendilerinin sözünden çıkmasalar da emperyalistlerin planları farklıdır. Güçlü bir sınır devleti ya da Doğulu emperyalistlerden yardım uman bir ülke istememektedirler. Onların planları, kendilerinin hâkimiyetlerinde olacak ama ufak lokma şeklinde organize edilecek yönetimlerdir. Biz, tabii ki halkların iradelerini koruyabilecek bir güce sahip olmalarını istesek de Siyonist İsrail ve Batılı emperyalistlerin maşası haline gelecek bir halin doğmasını da istemeyiz. Halklar bu canı ve gerici düşmana karşı savaşırken iradelerini de başka devletlere teslim etmemelidirler. Katliamdan kaçmak için İsrail'den medet ummak asıl yılanın kucağına düşmektir. Zaten HTŞ saldırılarındaki bir hedef de İsrail tarafından korunma talep etmelerini, halkı buna mecbur kalmalarını sağlamaktır. Oradaki halk da kanlı katliamlara maruz kalmamak için bu talebi doğru kabul etseler de bunca kanın müsebbiplerinin kendileri olduğunu bilmeleri ve ezilen diğer bütün millet, milliyet ve azınlıklarla bir halk savaşına girişmeleri gerekir. Kurtuluş ancak halkların öz güçlerine güvenerek ve ortak paydada buluşarak düşmanlara karşı mücadele etmeleriyle gerçekleşecektir.

ŞOVENİZME KARŞI MÜCADELEYİ CANLI TUTALIM!

“Barış”, “demokrasi”, “özgürlük” kavramlarını oldukça sık duyduğumuz günlerden geçiyoruz. Yıllardır süren savaşın barışla sonuçlanacağı konusunda kitleler ikna edilmeye çalışılıyor. “Kardeşlik” söylemleri bizat devlet tarafından dile getirilirken nasıl bir kardeşlikten söz edildiğini son dönem yaşanan örneklerden görüyoruz. Arabasında Kürtçe müzik dinleyen ailenin uğradığı faşist saldırı, Niğde’de Kürt işçilerin uğradığı aynı nitelikteki saldırı münferit değil devletin nasıl bir kardeşleşmeden söz ettiğinin yansımasıdır. Daha yakın bir tarihte düğünlerde Kürtçe parçalarla halay çektikleri için ev baskınlarıyla gözaltına alınıp tutuklama örnekleri hafızalarımızdadır. TC’nin kuruluşundan bugüne kitlelere empoze ettiği şovenizmin kardeşlik söylemleriyle son bulmayacağını biliyoruz. Kardeşlik söylemlerinin temellendirildiği öz TC devletinin sosyal dayanağı olan şovenizmle maluldür. Kardeşlik söylemlerine eşlik eden “terör” söylemleri sokakta örgütlenen ırkçı-faşist saldırılara zemin sunmaktadır. Her yaşanan bu türden faşist saldırının ardından eli kanlı faşist parti liderlerinin yaptığı açıklamaların, halkı faşist söylemlerle daha fazla saldırıya davet etmelerinin o partilere has bir özellik olmadığını biliyoruz.

Yine son dönem de özellikle sanal medya üzerinden bir kampanya biçiminde örgütlenen ve kullanılan faşist dil dikkat çeken noktalardan biridir. Çeşitli gündemler vesilesiyle kullanılan bu dil devletin geliştirdiği güncel politikayla uyumsuz gibi görünse de devletin kuruluşundan itibaren halka empoze ettiği zehrin etkisini göstermektedir. Bu saldırganlığın Kürt ulusuyla sınırlı kalmayarak kimi dönemler göçmenlere karşı faşist söylemlerle geliştirilen saldırılar hâlâ hafızalardadır. En son göçmen bir işçiye öldürdükten sonra derin dondurucuya konulup yol kenarında yakıldığının haberi kamuoyuna yansımıştır. Sayısız bu türden örnek bulmak mümkündür.

Yukarıda ifade ettiğimiz saldırılara bir örnek de geçtiğimiz ay Samandağ’da

TOKİ inşaatında çalışan Kürt işçilere dönük olarak yaşanmıştır.

NE OLMUŞTU?

Temmuz ayında Antakya-Samandağ karayolunda gerçekleşen bir kaza sonucu yaşanan kavgada Samandağlı bir kişi kazaya karışan diğer taraftaki inşaat işçisi tarafından bıçaklı saldırı ile yaralanmış kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirmişti. Bu olaydan sonra bazı bilinçsiz çevreler ve faşist düzen partileri (İyi Parti, Zafer Partisi, Saadet Partisi vb.) tarafından kazaya karışan diğer tarafın “Diyarbakırlı” ve “Kürt” olduğu söylemleri geliştirilmiştir. Bu söylemler bazı gruplarca sahiplenilmiş

ve işçilere karşı linç kampanyasının bir gerekçesi haline getirilmiştir. En son ağustos ayında bir grup genç tarafından yoldan geçen işçilere “Kürt müsünüz?” diye sorularak bu durumun saldırı bahanesi haline getirildiği ve yine yaşanan kavgada ilçeden bir gencin bıçaklandığı bir olay yaşanmış ve olay üzerinden yine bazı lümpen gruplar tarafından kavgada bulunan dört işçiye linç girişiminde bulunulmuştur. Bu olay üzerine oraya toplanan kitlenin başını çeken bazı çetevari tavırlı kişiler tarafından “İçerdeki o dört kişiyi istiyoruz onları bize vereceksiniz” gibi söylemlerde bulunulmuş, halk, bu şekilde provoke edilmek istenmiştir.

Bir restorana sığınan işçileri uzun vakit bir restoranın önünde bekleyerek almak isteyenler olmuş hatta bir polisin

bir grup genç ile işçilerin yanına gidip onları darp ettirerek gençleri “yatıştırmak istediği” biçimde lanse edilmiştir.

Bu olaylarda Samandağ halkının ırkçı söylemlerle alana çıkmadığı bir gerçek. Lakin yaşanan bireysel olayları işçilerin ulus kimliğiyle ilişkilendirip “Kürt işçiler” söylemini dillendiren tanınmış kişi ve gruplarla faşist partilerin olduğu da bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Bu olayda yazımızın başında değindiğimiz yıllarca işlenen ve halkı kutuplaştıran milliyetçi ayırıcı söylemlerin etkisinin olduğunu unutmamak gerekir. Halk arasındaki düşmanlıktan yararlanıp yönetme krizini aşmaya çalışan kompradorların ve

onların siyasî arenadaki sözcülerinin bir kez daha ırkçı faşist söylemlerle halkı kendine çekmeye çalıştıkları ayrıca üstüne düşünülmesi gereken bir durumdur.

ŞOVENİZME KARŞI MÜCADELEYİ CANLI TUTALIM!

Ülkemizin çeşitli illerinde ya da bölgelerinde dönem dönem yaşanan, kamuoyuna yansıyan Kürt işçilere dönük faşist saldırıları bir grup insanın kendiliğinden saldırısı olarak düşünmemek gerekir. Sistematik bir şekilde yaşanan bu saldırılar devlet politikasından bağımsız değildir. Kitlelere empoze edilen şovenizm ege-men sınıfların elinde ezilen ulusa karşı kullanılan en güçlü silahlardan biridir. Bu silahı her dönem canlı tutmaları

çıkarları gereğidir. Şovenizm tırmanmaktadır, çünkü başta emperyalistler olmak üzere bağımlı ülkeler ciddi bir ekonomik kriz içindeler. Bu krizin en geniş anlamda işçi ve emekçilere yansması daha fazla yoksullaşma olmaktadır. Yoksullaşmayla sınırlı kalmayarak bu dönemde her türlü demokratik hakları gasbedilmekte ve bir cendere içine alınan halk nefes alamaz hale getirilmiştir.

Bölgemiz açısından tüm bunlara ek olarak depremin yarattığı ağır yıkımla halk boğuşmaktadır. Halk başta barınma hakkı olmak üzere yıkımın yarattığı her türden sorunla boğuşmanın yanı sıra devletin yeni saldırılarına da maruz kalmaktadır. Tüm bu sorunlar halkın gerçek sorunlarıdır ve bunların perdelenmesi, halkın devlete karşı gelişen güvensizliğinin ört bas edilmesi için bölgemize gelen Kürt işçilere dönük ırkçı-faşist söylemlerle saldırılar planlanmıştır. Samandağ halkı çoğunluğu Arap Alevi olan ve yıllarca TC devletinin asimilasyon politikaları ile kültürüne yabancılaştırılmaya dili unutturulmaya çalışılan bir halktır. Bu vesileyle bu topraklarda yaşayan diğer ezilen ulus, milliyet ve inançlarla ve özellikle Kürt ulusu ile kader ortaklığı bulunmaktadır. Devrimcilerin omuzlarında, ezilenlerin kader ortaklığını işlemek ve onları faşizme karşı örgütleyip devrimci mücadeleyi büyütme gibi ciddi bir görev durmaktadır.

Bu türden faşist saldırıların yaşandığı dönemler bizlerin görevlerini, kitlelerle ilişki kurmanın, onlara gerçek sorunlarını hatırlatarak örgütlenmenin zorunluluğunu propaganda edeceğimiz fırsatlar yaratmaktadır. Halkın ekonomik krizle birlikte devlete yönelen öfke ve tepkisinin şovenizmle karartılmasına karşı açık ve kesin bir duruş ortaya koymalıyız. Tüm faşist kliklerin halkı polarize ederek şovenizmle kuşattığını, Kürt düşmanlığında buluştuklarını unutmayalım. Tüm kuvvetimizle, politik cesaretimizle, ajitasyon propaganda araçlarımızla, bilincimizle faşizmin bu yönelimini teşhir edelim.

2 EYLÜL RUHU YAŞIYOR

Her yıl 2 Eylül Kuruluş Festivali kapsamında 1 Mayıs Mahallesi halkı ile buluşmak, mahallenin kendi sorunları ve çelişkilerine dair tartışarak çözüm arayan bir sürecin içine giriliyor. Mahallenin kuruluş aşamasında halkın barınma sorununu devrimci bir taleple buluşturup kolektif bir anlayışa çeviren Partizan olarak o dönemin devrimci militan ruhunu günümüze taşınmasının önemli olduğu bilinci ile özel bir çaba ve önem atfediyoruz 2 Eylül Kuruluş Festivali'ne.

2 Eylül Festivali'ne özel olarak çıkardığımız bülten, mahalle halkının kapılarını çalmak için seçtiğimiz bir araç ve güncel sorunları konu alan bir özellik barındırıyor. Daha verimli ve planlı çalışmak için mahalleyi üç bölgeye ayırdık. 2 Eylül 1977'de mahalle inşa edilirken de mahalle üç bölgeye olarak planlanmıştı. Bu planlamayla her bölgede oluşturulan komitelere sorumluluklar verilmiş, kolektif bir işleyişle disiplinli bir şekilde halkın sorunları çözüme kavuşturulmuştu.

Pratik faaliyete başlamadan önce birçok kez toplantı aldık. "Neden kitlelere gitmeliyiz, kitlelerin önemi, hangi yöntemle gittiğimizde verimli olur, kitle çizgisi nasıl olmalıdır" gibi birçok soruyu da tükettik. Kolektif çalışma, disiplin, sorumluluk, sabır, ajitasyon ve propagandanın önemi ile ilgili birçok konu başlığı altında eğitim çalışmaları yaptık. Bu eğitim çalışmalarının mahalle halkı ile buluştuğumuzda her bir yoldaşta coşkuya, disipline uyum içinde sahaya yansıdığını gördük.

Her günün sonunda faaliyeti değerlen-

dirdiğimiz, eksiklerimizi tespit ettiğimiz bir yöntem izledik. Gruplara ayrıldık ve her gün grup bileşenlerinde yer değişikliği yaparak yoldaşların birbirlerinin yeteneklerinden ve deneyimlerinden öğrendiği bir süreç işlettik. Her geçen gün yoldaşlarda daha coşkulu, samimi, görev tanımını daha iyi kavrayabilen bir gelişim seyredildi.

Ev çalışmalarında birebir sohbetler ettik. Çaldığımız kapılar adımladığımız sokaklar ilk günden son güne geçmişin izini taşıyordu. Başladığımız ilk gün çekimser olan, nasıl konuşacağını çok bilemeyen yoldaşlar faaliyetin sonuna doğru ne istediğini bilen, kiminle ne konuşacağını kavrayan bir duruma geldi. Kitlelerden öğrenmenin, pratikte pişmenin somut deneyimini öğrenmiş olduk.

Mahallede yaşayan kadınların yaşam koşullarda dair çarpıcı somut örnekler ile karşılaştık. Belli bir bölgeye sıkışmış ve harabe diyeceğimiz gecekonduarda yaşayan romanlar azımsanmayacak derece fazla. Çok genç yaşta evlilik yapmışlar ve çok fazla çocukları olan roman kadınların yaşamı derme çatma ve birçok ev eşyasının olmadığı evlere sıkışmış. Genelde kadınların açtığı kapılarda birçok kadının yaşlı ve hasta bakımını göğüslediğini gördük. Hiç dışarı çıkamayan kadınlara evin kendileri için bir hapishaneye dönüşmüş olduğunu ifade ettiğimizde bir kadın "Gerçekten öyle, eşimi bir dakika bile yalnız bırakıp çıkamıyorum çünkü istekleri hiç bitmiyor" sözü aslında mahallede yaşayan kadınların gerçekliğini de gün yüzüne çıkarmış oluyor. Yoksulluğun ve geleceğe olan güvensizliğin de 1 Mayıs Mahallesinde yoğun bir şekilde hisse-

dildiğini gördüğümüz çalışmalarımızda dayanışma ve örgütlenme çağrısını sık sık yaptık. En çok dikkatimizi çeken gençliğin yok denecek kadar az olmasıydı. Mahallede yoğun yaşayan bir genç kitle olmasına rağmen gençliğe ulaşamamış olduk. Hedef kitle olarak belirlediğimiz en çok ulaşmak istediğimiz mahalle gençliğinin çelişkilerine dair sohbet etme şansımızın olmayışı ya da çok az oluşunu bir eksiklik olarak değerlendirmeliyiz. Festivalin ilk günü gençlik festivali olmasına rağmen mahalle gençliği ile üniversiteli gençliğini buluşturamamış olduk.

Ev çalışmalarının bize öğrettiği en temel şey kitlelerden asla kopmamak, onları devrim hedefinden uzaklaştırmamak gerektiği idi. Devrimci hareketin zayıflamasına rağmen halk devrimcilere sorunlarını açıyor olması aslında çözümün ne olduğuna dair de bir ipucu veriyor. Girdiğimiz her sokağın çaldığımız her evin bize yüzünü dönmesi; öncelikle bizim yüzümüzü halka döndüğümüz, ısrarcı olduğumuz, birlikte sorunları tespit edip birlikte çözüm aradığımız bir perspektifle gerçekleşebilir. İşte o zaman açılan kapılardan içeri gireriz. Aralanan kapıları açarız.

YOLDAŞLARIN AYAK İZLERİNE BASARAK YÜRÜYELİM!

Mahalle azımsanmayacak derece de fiziken, sosyal ve kültür olarak değişime uğrasa da devrimci geleneğin etkisinin hâlâ olduğu açık. Mahallenin kuruluşundan günümüze hiç değişime uğramayan gecekondu evlerinin yanı başında dört beş katlı apartmanların yükseldiği bir mahalle gerçekliği var.

Bir ev mahallenin kuruluşuna dair hiçbir şey bilmezken yanı başındaki diğer başka bir ev Seyit Külekçi'den bahsedip "Bu mahalle ne yiğitlere ev sahipliği yaptı" diyebiliyor. Mahallenin kuruluşunda halkın başını sokacağı bir evi olsun diye gecesini gündüzüne katan gençler vardı. Ama bu gençler kendisi için hiçbir şey istemedi. Bu gençlerden birisi de Seyit Külekçi'ydı. Seyit Külekçi genç yaşta işkencehanelerden geçti, sonra duyduk Tokat'ta... "Seyit halkı kendisini feda edecek kadar sevdi" diye konuşken gözlerinde hâlâ Seyit Külekçi'ye olan hayranlığı görünüyordu. Halkımız Partizancaların can bedeli bir mücadeleyle mahalle halkının çıkarları için nasıl kendilerini siper ettiklerini anlatıyor. Dayanışmanın, birliğin, yoktan var edilen emeğin değerini anlatırken geçmişe olan özlem bugüne olan eleştiri hepsi iç içe geçmiş duygu yoğunluğu ile belki biraz daha sohbet için çay içmeden gitmeyin tekli ile devam etti. O evlerden çıkınca yoldaşların yürüdüğü çamurlu sokaklar, harç için bakır kovalarla taşıdıkları su, yoksul mahalle halkı ile yedikleri kuru soğan, peynir, ekmek canlandı gözümde. Attığım her adımın onların ayak izleri ile dolu olduğu duygusu ile başka bir gecekondu ya girdim. Birçok evde yapılan sohbetlerde geçmişten günümüze halkın bize güveni olan ortaya çıkıyordu. Eylemlerde attığımız "Faşizme İsyan Halka Önder Partizan" sloganın halktaki somut karşılığını kitlelerden tekrar öğrenmiş olduk. Yoldaşların bıraktıkları mirası geleceğe taşımak o mirasa sahip çıkmak ancak sağlam bir disiplin, çelikten bir irade ve halka güvenle olacaktır.

Tutsak Partizan Ünal Yiğit'e verilen 35 yıl hapis cezası onandı

Tutsak Partizan Ünal Yiğit'e yargılandığı bir davadan verilen 35 yıl hapis cezası Yargıtay tarafından onandı.

2020 yılında yapılan operasyonda gözaltına alınarak tutuklanan Yiğit, yaklaşık

1 yıl sonra serbest bırakılmış ve 2023 Nisan ayında yeniden tutuklanmıştı.

2024 Nisan'ında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen karar duruşmasında Yiğit, mahkemeye götürül-

meyerek savunma hakkı gasbedilmişti. SEGBİS üzerinden savunma yapması dayatılan Yiğit'e "cezanı alır oturursun" diyen hâkim hükmün zaten verildiğini de itiraf etmişti.

Dosyadaki diğer sanıklar hakkında beraat kararı verilirken Yiğit'e "Örgüt üyesi olmak" dahil 7 ayrı iddia ve çeşitli sürelerde toplam 35 yıl hapis cezası ve-

rilmişti. Soyut iddialara dayanan, "İsmarlama" karar Yargıtay tarafından da onandı. Yiğit'in avukatları kararı Anayasa Mahkemesi'ne taşıyacak.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Sırma Boyoğlu (Parti Militanı): 1958 yılında Erzincan'ın Refahiye ilçesinde doğdu. Ekonomik nedenlerden ailece İstanbul'a göç ederek yoksul emekçilerin yerleştiği bir semt olan Tuzla Yayla Mahallesi'ne yerleştiler. 07 Eylül 1978'de Tuzla'da bildiri dağıtan kalabalık bir faşist gruba, aralarında Boyoğlu'nun da olduğu devrimci demokrat güçler tarafından müdahale edildi. Müdahaleye karşı hazırlıklı olan faşistler silahlarıyla karşılık verdiler. Faşistler tarafından vurulan Boyoğlu ölümsüzleşti.

Yusuf Kaygusuz (Parti Militanı): Erzincan doğumlu olan Yusuf Kaygusuz Almanya'ya göç etti. Kaygusuz, Bremerhafen'de gemilerde çalıştı. Yaşadığı bütün bu sömürü ve haksızlıklar onun kendiliğinden bilincinin gelişmesine neden oldu. Böylesi bir süreçte Proletarya Partisiyle tanıştı. ATİF üyesi olarak Heilbronn çevresinde Türkiyeli İşçi Kültür Derneği faaliyetlerine katıldı. Türkiye'den Almanya'ya dönerken geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi.

Munzur Geçgel (Parti Militanı): Proletarya Partisi üyesi olan abisi Ali Geçgel'in cenazesini alıp memleketine götürmek üzere İzmir'e giden Munzur Geçgel gözcüye alındı. Munzur Geçgel, üstüne atılmak istenen suçlamaların hiçbirini kabul etmedi. Onun bu direngenliğini sindiremeyen işkenceciler kendisini 9-10 Eylül 1980'de işkencede katletti.

Halil İbrahim Kater (Parti Aday Üyesi): Diyarbakır'da doğan Halil İbrahim Kater, maddi sıkıntılardan dolayı yokluklar içinde büyüdü. Daha çocuk sayılabilecek yaşta Proletarya Partisi ile tanıştı. Sürekli kendini geliştiren ve yenileyen Kater, İzmir'de Orhan Bakır'ın hapishaneden kaçırılması eyleminde de görev aldı. Bu eylemden sonra aranır duruma düşünce Kürt illerinde faaliyet yürütmeye başladı. Halkla çok sıcak ilişkiler kuran Kater, en son Siverek ve

yöresinde faaliyet yürütüyordu. Bu yöredeki gerilla birimi içinde yer alıyordu. Kater, Siverek'te bir ev toplantısında Ekim 1980'de dik-

katsizlik sonucu meydana gelen kaza kurşunuyla ölümsüzleşti.

Pir Hasan Kulaç (Parti Üyesi): Dersim'in Yazıören köyünden olan Pir Hasan Kulaç, ailesinin ekonomik durumundan dolayı okuluna devam edememiş, İstanbul'a göç ederek burada işçilik yapmaya başlamıştı. İşçilik yaptığı sıralarda Proletarya Partisinin düşünceleriyle tanıştı. Artık patronların hedefi haline gelerek aranmaya başlandığında gerillaya katıldı. 1981'in Eylül ayında 20.000'i aşkın askeri gücünü döken TC, Dersim'i dört bir yandan kuşattı. Takvimler 5 Eylül 1981'i gösteriyordu. Bu saldırılar sonucu Ovacık Mercanlar mevkiinde kendi köylerine yakın bir ormanda bulunan Pir Hasan Kulaç ve yanındaki yoldaşlarının kaldıkları yer TC askerleri tarafından çembere alındı. Yüzlerce askerle birlikte helikopterlerin de kullanıldığı çatışma sonucunda Pir Hasan Kulaç ölümsüzleşirken diğer gerillalar ise tutsak düştü.

Zühre Dersim (Parti Militanı): Zühre Dersim, 14 Eylül 1988 yılında yakalandığı kanser hastalığı nedeniyle İsveç'te hayatını kaybetti.

Ahmet Şahin (Komsomol Üyesi): 1965 yılında Elbistan'da doğan Ahmet Şahin, 9 Eylül 1989'da ölümsüzleştiğinde Komsomol'un ilk şehidi olarak tarihteki yerini aldı. Ankara'da tıp öğrenimi gördüğü dönemde Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanıştı. Şahin, genç yaşına rağmen özgüveni ve atılganlığı ile ön plana çıkarak Ankara'da Komsomolun inşaa görevini üstlenmişti. Alçakgönüllülüğü, sevecen, ileriye görebilen, eleştirmekten ve eleştirilmekten korkmayan yapısıyla gençliğin önderlerinden biri olmuştur. Gerilla mücadelesinde yorulmak bilmez ısrarı ile ve iki çizgi mücadelesini her koşulda yılmadan savunmasıyla öne çıkan Şahin, daha sonra Proletarya Partisi tarafından Diyarbakır'da

görevlendirildi. Bölgede çeşitli askeri eylemlere imzasını attı. Şahin, 9 Eylül 1989'da Mersin-Osmaniye'deki polis karakolu baskınında şehit düştü.

Bektaş Daşgöl (Parti Militanı): 1 Haziran 1945'te Sivas'ın Kangal ilçesinde doğan Bektaş Daşgöl, Almanya'ya işçi olarak gitti. Berlin'de Proletarya Partisi ile tanıştı. Uzun yıllar Parti taraftarı olarak mücadele yürüttü. ATİF Türkiyeli İşçiler Derneği'nde aktif olarak çalıştı, Dernek Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı. Yakalandığı karaciğer hastalığından kurtulamayarak 16 Eylül 1994 yılında yaşamını yitirdi.

Sinan Günel (Parti Militanı): 1979 yılında Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Dadukta köyünde doğdu. Yoksulluğu yaşayan ve devrimciliği tanıyan, bilen bir çevrede büyüdü. 1998 yılının sonbaharında tutsak düştü. Dışarı çıktığında bu sefer 1997'de Dumanlı'da şehit düşen akrabası Bahattin Günel'in yerini doldurmanın yükü vardı omuzlarında. 1999 yılının ilkbaharında gerillaya katıldı. O artık dağların Halo'suydu. 2 yılı aşkın gerilla yaşamında çok şey yaşadı ve çok şey öğrendi. 6 Eylül 2001 gecesi yoldaşlarıyla birlikte pusuya düştü. Hiç tereddüt etmeden TC askerlerine silahıyla yanıt verdi. Aynı çatışmada ölümsüzleşti.

Erol Volkan İldem (Parti MK Üyesi): "Nubar" olarak bilinen Erol Volkan İldem 29 Eylül 1982'de İstanbul'da doğdu. Lise yıllarında ise Komsomol içinde örgütlü faaliyete başladı. Faaliyetlerde kavrayışı, militanlığı ile hızla öne çıktı. Örgütlü faaliyete başlamasından kısa süre sonra 2000'lerin sonunda Komsomol üyesi oldu. 2001 Nisan'ında Komsomol'a yönelik bir operasyonda tutuklandı. İşkence tezgâhlarında işkencecisiine saldıran bu irade henüz 19 yaşındayken önderleşmeye devam ediyordu. Hapishanede Ölüm Orucu Direnişi'nin bir parçası olarak 248 gün ölüm orucunu sürdürdü. Tahliyesinin ardından Komsomol tarafından hızla illegal faaliyete çekildi. Bu, aynı zamanda İldem'in Komsomol'un Merkez Komitesine atandığı süreçti. 2004 yılında Proletarya Partisi üyesi oldu.

2006'da tekrar tutuklandı, 2009 yılında tahliye edildi. Partinin gerilla alanına konumlandırma çağrısına olumlu yanıt vererek gerillaya katıldı. Beşler'in şehit düşmesiyle birlikte DPK'nin Sekreter Yardımcısı ve alanın fiili sorumluluğunu üstlendi. 2012 yılında Merkez Komite Yedek Üyeliğine atandı. Nüktedan kişiliği ile gerillanın hem neşe kaynağı hem moral deposu hem de büyük bir ideolojik-politik bağ ile bağlandığı önderliğiydi. 2015'te Proletarya Partisi'nde boy veren hizbe karşı başından itibaren tereddütsüz bir duruş sergiledi. 2015-2016 yılında Proletarya Partisi Merkez Komitesi'nin yeniden şekillendirilmesi tartışmasında Parti iradesi ile Merkez Komitesi'ne getirildi. Komünist önder Erol Volkan İldem, 6-9 Eylül 2020 tarihleri arasında Dersim Ovacık'a bağlı Büyükköy kırsalında TC'nin tüm savaş araçlarını kullandığı operasyon sırasındaki bombalamalarda, yoldaşı Fadime Çakıl ile birlikte ölümsüzleşti.

Fadime Çakıl (Parti İleri Militanı): Mart 1996'da Dersim'in Mazgirt ilçesine bağlı Alhan köyünde doğdu. Çocukluğu gerillalarla iç içe geçtiği için devrimcilere, özellikle de Proletarya Partisine sempatisi güçlüydü. 2012 yılında Dersim Atatürk Anadolu Lisesi'nde okurken Komsomol'un lise faaliyetinde örgütlendi. Kısa zamanda öne çıkarak faaliyetin öncülerinden oldu. Beşler'den sonra boşalan mevzileri doldurma isteği, onu 2013 Ağustos ayında gerillayla buluşturdu. Halk Ordusunun o dönemdeki en genç üyesi olarak gerilla yaşamına hızla uyum sağladı. Devrimci kadın önderlerden Rosa Luxemburg'un adını taşımak istediğini söyleyerek gerillanın Rosa'sı oldu. Özellikle askeri konularda yetenekli olan ve birçok askeri pratikte görev alan Çakıl, verilen her görevi layıkıyla yerine getirdi. Kendi deyimiyle "Parti'ye layık bir gerilla" olabilmek için elinden geleni yaptı. Rosa ayrıca TİKKO Müzik Topluluğu'nun kurucularından ve bileşenlerinden biriydi. Proletarya Partisinin Kadın Komitesi'ne atandı. Fadime Çakıl, 6-9 Eylül tarihleri arasında Ovacık Büyükköy kırsalında Erol Volkan İldem ile birlikte ölümsüzleşti.

SUÇLU OLAN ÇOCUKLAR DEĞİL DEVLETİN KENDİSİDİR!

Kapitalist-emperyalist düzenin derinleşen kriz koşullarında, sistemin en çok görünür kıldığı emekçi halkın çocukları, aynı zamanda toplumun en fazla ezilen kesimidir. Sınıfsal ve ulusal çelişkinin öznesi olan genç kitleler, sorunun tam ortasındadır. "Suça sürüklenen çocuk" kavramı burjuvazinin ideolojik aygıtları tarafından bilinçli biçimde üretilmiştir. Yoksulluğun, işsizliğin, geleceksizliğin doğrudan sonucu olan toplumsal çürümenin faturasını gençliğe kesmek; egemen sınıfların mevcut çıkarlarını derinleştirmek ve daha fazla çıkar sağlamak amacıyla başvurulan yöntemlerden biridir. Egemenler, kendi yarattığı kriz ve yoksulluğun ürününü "suç" kavramı altında kriminalize ederek kitlelerin gözünde meşrulaştırmaya çalışır.

2000'lerle birlikte, AB uyum süreci çerçevesinde çocuk hakları söylemi güçlenince de pratikte Kürt gençliğine yönelik baskı azalmadı. 2005'te çıkarılan Çocuk Koruma Kanunu görünürde koruyucu olsa da uygulamada Diyarbakır'da 2006 olaylarında yüzlerce çocuğun "terör suçlusu" olarak yargılanmasına zemin oluşturdu. Bu dönemde neoliberal politikalarla birlikte emekçi mahallelerde işsizlik, yoksulluk ve uyuşturucu arttı. Devlet bu tabloyu yapısal bir sorun olarak değil, "suça sürüklenen çocuk" kavramıyla bireyselleştirilmiş bir sorun olarak sundu.

Bu sürecin sınıfsal ve ulusal bir boyutu vardır. Türkiye'de Kürt gençliği bu kriminalizasyonun başat hedefidir. Bugüne kadar yığınla bedel ödemiş emekçi Kürt halkının çocukları, bir yandan sistematik yoksulluk ve dışlanmışlıkla kuşatılırken diğer yandan "suçlu" ilan edilerek toplumsal tecride zorlanır. Burada mesele bireysel davranışlardan çok sınıf ve ulus çelişkisinin iç içe

geçmişliğidir. Egemen sınıflar düşmanı yalnızlaştırmak için şovenizmi sürekli olarak yeniden üretir. Kürt gençliğini "tehlike" olarak kodlar. Onları ya "terörist" ya da "suçlu" olarak etiketleyerek halkın geniş kesimlerinden tecrit etmeyi amaçlamaktadır. Derin ekonomik kriz, emperyalist bağımlılık ilişkileri ulusal baskı politikaları şovenizmin yükselişiyle birleştiğinde, aslında devletin sınıfsal ve ulusal karakterini açığa çıkaran bir düğüm noktasıdır.

- "Suça sürüklenen çocuk" söyleminin sınıfsal ve ulusal arka planı nedir?

- X'de gündeme gelen akademisyen açıklaması örneğinde görüldüğü üzere, ırkçı-şoven dilin toplumsal işlevi nedir?

- Kürt gençliğinin kriminalize-asimile ve doğrudan imhasına yönelmek devletin hangi politikalarının ürünüdür?

"SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK" SÖYLEMİNİN SINIFSAK KARAKTERİ

Kapitalist toplumlarda suç, her zaman sınıfsal karaktere sahiptir. Marks'ın "suçun ekonomik işlevi"ne dair çözümlemesi, proletaryanın sefalet koşullarının kapitalist üretim ilişkilerinin kaçınılmaz sonucu olduğunu vurgular. Engels de İngiltere'de işçi sınıfının durumunu incelediği çalışmasında yoksullukla suç oranlarının nasıl doğrudan bağlantılı olduğunu ortaya koyar.

Neoliberal politikaların sonucu olarak emekçi mahallelerde uyuşturucu ve çeteleşmenin yaygınlaşması, özellikle halk gençliğini hedef alan bir toplumsal mühendislik faaliyetidir. Bir yandan devletin sinsi politikaları gençleri kriminalize etmekte, diğer yandan kültürel ve ideolojik araçlar onları asimile etmeyi hedeflemektedir. Bu ikili

strateji hem sınıfsal hem ulusal çelişkileri törpüleme girişimidir. Türkiye'de "suça sürüklenen çocuk" denilen olgu, esasen emekçi mahallelerde büyüyen, yaşlılarına göre çelişkileri en keskin yerden biçilen gençlerdir. Eğitim, sağlık, barınma gibi en temel ihtiyaçlardan yoksun bırakılan çocukların sistemin çıkışsızlığına verdiği tepkidir. Şan-şöhret, lüks için bazen ise sadece geçimini sağlayıp ailesine bir hayat sunabilmek için çetelerin bataklığına düşen çocuklar, 13-15 yaşlarında tetikçilik yapabilmekte uyuşturucu, küçük yaşta işçilik ya da her türden çetevari faaliyetlere sürüklenmektedir. Bu perspektif bize sistemin gençliği teslim alma araçlarının ne kadar örgütlü olduğunu göstermektedir. Bahsi geçen tablo "suç" kavramıyla bireyselleştirilirken, sorunun kaynağı olan sömürü düzenini görünmez kılar. Burjuvazi "halkın sefaletini kendi hatası gibi göstermeyi başardığında, sömürü düzenini meşrulaştırır." Bugün "suça sürüklenen çocuk" etiketi tam da bu işlevi görmektedir: sınıf sömürsünü gizleyip, mağduru suçlu ilan etmek. Sistemin stratejisi açıktır: halk gençliğini ya kriminalize ederek toplumsal meşruiyetini yok etmek, ya da asimile edip çürüterek ulusal ve sınıfsal çelişkisini felce uğratmak. Bu tam anlamıyla klasik bir biçimde "böl ve yönet" taktiğidir. Emekçi kitlelerin mücadelesini engellemek çelişkilerini köreltmek için devlet hem ideolojik aygıtlarını hem de baskı aygıtlarını seferber eder.

ULUSAL BASKI VE KÜRT GENÇLİĞİNİN KRİMİNALİZYONU

Türkiye'de bu mesele, sınıfsal yönünün ötesinde güçlü bir ulusal karakter taşır. Çünkü en çok kriminalize edilen kesim, Kürt gençliğidir. Neredeyse kitlelerin 100 yıllık tarihinden bu yana uygulanan inkâr ve imha politikaları,

Kürt halkının kimliğini asimile etmeyi hedeflerken, özellikle genç kuşakları sistem dışına itmiştir. Kürt gençleri eğitimde ayrımcılıkla, istihdamda dışlanmayla, mahallelerinde devletin yoğun ablukasıyla karşı karşıyadır. Bir yandan devlet destekli bu çürüme mekanizmaları işletilirken, diğer yandan Kürt gençliği kriminalize edilerek ya "terörist" ya da "suçlu" yaftasıyla damgalanmaktadır. Mao'nun ulusal soruna dair çözümlemeleri bu noktada yol göstericidir, ulusal baskıya uğrayan gençlik, devrimci potansiyelin en yoğun biçimde açığa çıktığı kesimdir. Bu nedenle egemen sınıflar, Kürt gençliğini hedef alarak hem ideolojik hem de fiziki imha politikaları yürütür. Türkiye'de Kürt gençliğine yönelik kriminalizasyonun stratejik nedeni tamda budur. Potansiyel devrimci öznenin toplumsal meşruiyetini yok etmek.

X sanal medya platformunda bir akademisyenin yaptığı ırkçı açıklamaların ardından Kürtlere yönelik şoven söylemlerin artması, bireysel bir olay değil, devletin resmi ideolojisinin toplumsal zeminde nasıl yeniden üretildiğinin göstergesidir. Lenin'in dediği gibi, "egemen sınıfın ideolojisi, egemen sınıfın çıkarlarının en incelikli maskelenmiş biçimidir." Bugün akademide "bilimsel" görünen ve yürütülen birçok çalışma esasta bedel ödeyen genç kitlelerinin kriminalize edilmesinde ideolojik işlev görmektedir. Egemen sınıf ideolojisinin "bilim" kisvesi altında yayılmasının tipik bir örneğidir. Suça sürüklenen çocuk meselesi, ırkçı söylemlerin yükselişi ve Kürt gençliğine yönelik şoven saldırılar, birbirinden kopuk değil, tek bir gerçeğin parçalarıdır: emperyalist-kapitalist sistemin krizini yönetme çabası. Bu gerçek ancak sınıfsal mücadelenin temelinde yatar. Şovenizmin duvarlarını yıkmak özgürlük mücadelesinin esasıdır.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU, OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemokrasi1

yeni_demokrasi3

yenedemokrasigazetesi

yenedemokrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemokrasigazetesi@gmail.com

ÖLÜMSÜZLÜĞÜNÜN

49. YILI

MIAO ZEDONG

Proletaryanın Büyük Önderi

Yeni Demokrasi

gazetesi